

ماهنامه فرهنگ و اجتماع
بهمن و اسفندماه ۱۴۰۴ / قیمت ۱۲۰/۰۰۰ تومان
شماره ۲۰۸-۲۰۹

شاهد

حجرات

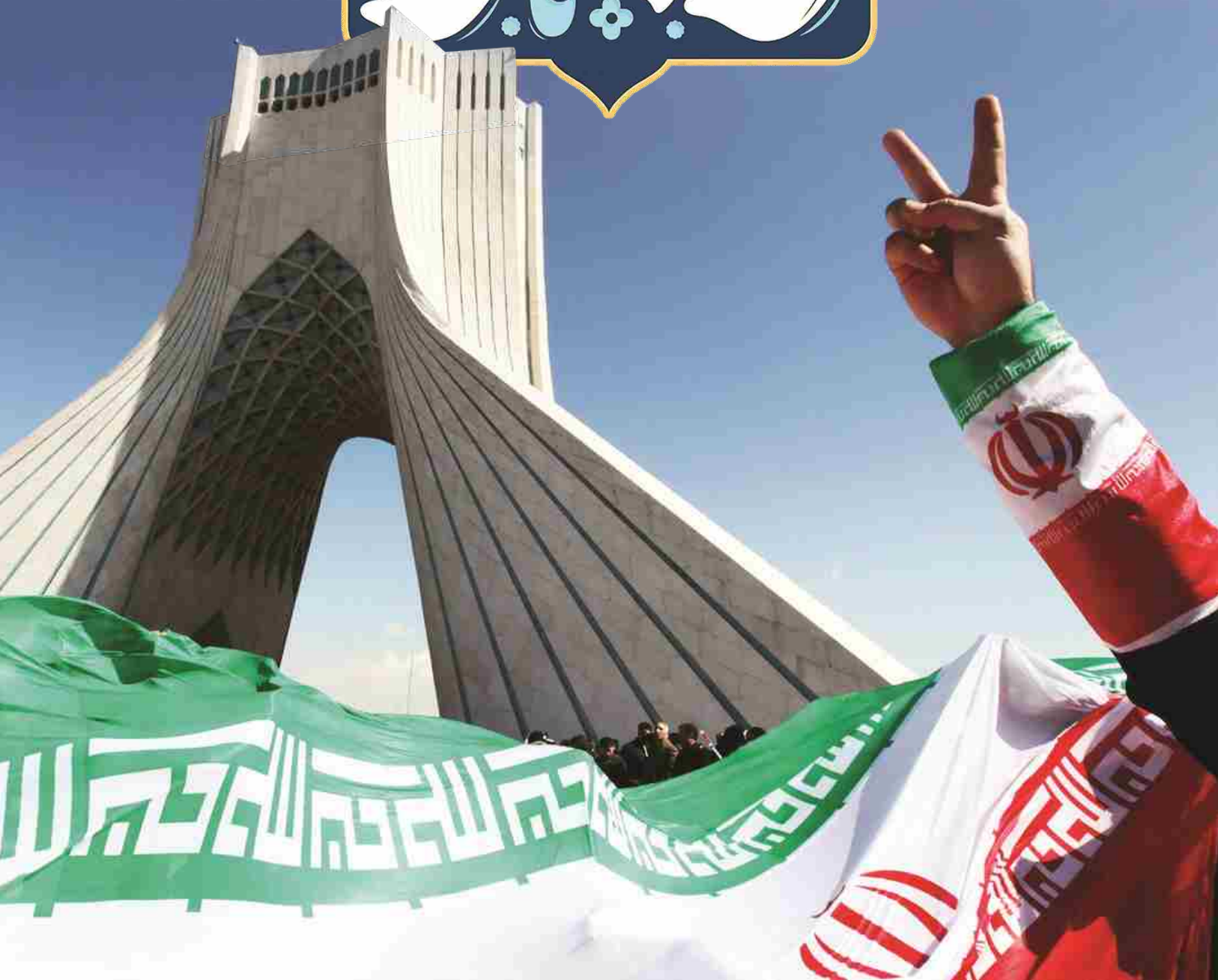
نور رمضان تا شکفتن بهار؛
فصلی نو برای جوانان

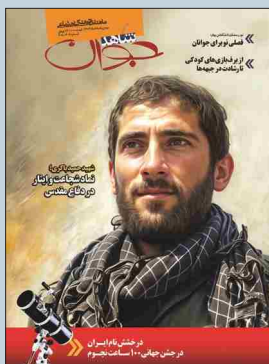
از برف بازی های کودکی
تا رشادت در جبهه ها

شهید حمید باکری؛
نماد شجاعت و ایثار
در دفاع مقدسی

درخشش نام ایران
در جشن جهانی ۱۰۰ ساعت نجوم

جوان

ماهنامه فرهنگی و اجتماعی

شماره ۲۰۹-۲۰۸ بهمن و اسفند ماه ۱۴۰۴

قیمت ۱۲۰/۰۰۰ تومان

صاحب امتیاز: بنیاد شهید و امور ایثارگران
مدیر مسئول: سعید گنجی کرد قشلاقی
مدیر تولید: سیده فاطمه رضائی نودهی
سر دبیر: سمیه خزائی پیر سرابی
دبیر تحریریه: مریم حضرتی
ناظر فنی: پرستو سلیمانی

مدیر هنری و گرافیک: مهرا س نباتی

آدرس: تهران، خیابان طالقانی، جنب کوچه غفارزاده، ساختمان بنیاد شهید و امور ایثارگران، طبقه ششم،

اداره کل اسناد و انتشارات

تلفن: ۰۲۱-۸۳۲۳۲۶۵۰

آدرس الکترونیکی:

mag.navideshahed.com

صندوق پستی: تهران ۱۵۹۳۶۴۷۷۱۱

چاپ: سازمان فرهنگی سیاحتی کوثر

شاهد جوان، برای جوانان ۱۷ تا ۲۵ سال منتشر می شود
مجله در تلخیص و ویرایش مطالب رسیده آزاد است
مطالب رسیده بازگردانده نمی شود
نقل مطالب مجله با ذکر مأخذ مجاز است

- کلام رهبری / ۲ دهه فجر؛ باز آفرینی انقلاب به دست مردم است
- یادداشت / ۳ نور رمضان تا شکفتن بهار؛ فصلی نو برای جوانان
- خبرها و نظرها / ۴ درخشش نام ایران در جشن جهانی ۱۰۰ ساعت نجوم
- از زندگی / ۶ از کیف پول دیجیتال تا چالش های مقرراتی
- اجتماع / ۸ خانه تکانی کم مصرف و پایدار با چند روش ساده
- سیره / ۱۰ درس صلح و ایستادگی از سرور جوانان اهل بهشت
- مصاحبه / ۱۲ مقاومت نه یک شعار، بلکه عرصه بروز تعهد در برابر ظلم است
- برداشت آزاد / ۱۴ شب قدر؛ شب نور و بخشش
- مهارت / ۱۶ تاب آوری؛ هنر ایستادن در روزگار ناپایدار
- بین الملل / ۱۸ جنگ و پیامدهای بهار عربی
- سیاست / ۲۰ جواهر لعل نهرو؛ پدر استقلال هند و چهره ماندگار تاریخ
- سبک زندگی / ۲۲ محیط زیست، میراث دیروز و امانت فردا
- آبوم / ۲۴ تفاوت بسیج در ایران با نمونه های جهانی
- سلامت / ۲۶ چگونه از سرماخوردگی و آنفولانزا دور بمانیم
- گردشگری / ۲۸ کویر نوردی؛ سفری به دل سکوت و عظمت طبیعت
- پرسمان / ۳۰ تخریب اموال عمومی؛ تهدیدی برای جامعه و امنیت اجتماعی
- طنز / ۳۲ افضل الساعات
- فیلم شناسی / ۳۴ تفاوت فیلم های ایرانی و غربی در موضوع مقاومت
- گفت و گو / ۳۶ از برف بازی های کودکی تا رشادت در جبهه ها
- علمی / ۳۸ زمین شناسی: کلید درک رازهای درونی زمین
- ورزش / ۴۰ از ورود پاراگلایدر به ایران تا ظهور خلبانان
- قهرمانان / ۴۲ شهید حمید باکری؛ نماد شجاعت و ایثار در دفاع مقدس
- دریچه / ۴۴ سرویس های آفلاین؛ دسترسی بدون اینترنت در دنیای دیجیتال
- داستان / ۴۶ تنگی نفس و جدایی از مادر
- شعر / ۴۸ فردوسی؛ خالق شاهنامه
- بازار کتاب / ۵۰ داستان شهید در اسارات «حسین پیراینده»
- دور و نزدیک / ۵۲ جهان به روایت تصویر
- جدول / ۵۳ جدول مقاطع
- مردان آسمانی / ۵۴ شهید «علیرضا حراف»؛ گنج پنهان جنگ
- روایت / ۵۶ سردار شهید «محمد بروجردی» در بیان همسر

مقام معظم رهبری

دهه فجر؛ باز آفرینی انقلاب به دست مردم است

در کشورهای انقلابی، سالگرد انقلاب را گرمی می‌دارند؛ یک عده‌ای آنجا روی آن ایوان می‌ایستند، یک عده هم می‌آیند جلویشان رژه می‌روند؛ این می‌شود سالگرد انقلاب؛ مردم هم مشغول کار خودشان هستند.

در اینجا سالگرد انقلاب به وسیله مردم اساساً بزرگداشت و نگاهداشت می‌شود، گرمی داشته می‌شود. مردم هستند که می‌آیند در هوای سرد، مشکلات، یخبندان، باران، برف، همه‌جور وارد این میدان می‌شوند و خودشان را نشان می‌دهند؛ حضور مردمی. این سلسله تمام‌نشده‌ای است. شاید نیمی از کسانی که در مراسم بیست‌ودوم بهمن شرکت می‌کنند، کسانی هستند که بیست‌ودوم بهمن‌ماه ۱۳۵۷ را اصلاً ندیده‌اند و سن آنها اقتضا نمی‌کند؛ مال بعد از بیست‌ودوم بهمن‌ماه ۱۳۵۷ هستند اما شرکت می‌کنند. در واقع این بازآفرینی انقلاب است؛ چون انقلاب ما با تیر و تفنگ و این چیزها نبود، با حضور تن مردم در خیابان‌ها بود؛ مردم نه فقط با میل‌شان، نه فقط با اراده‌شان، نه فقط با احساس و عاطفه‌شان، بلکه با جسم خود در عرصه و در صحنه آمدند.

بیانات مقام معظم رهبری (مدظله) در دیدار

فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی ارتش

جمهوری اسلامی ایران - ۱۳۹۴/۱۱/۱۹

سید علی

نور رمضان تا شکفتن بهار؛ فصلی نو برای جوانان

چرا که جوانی، فصل شکفتن اندیشه‌ها، جسارت در انتخاب و مسئولیت‌پذیری در ساختن فردا است.

پایان سال، تنها ورق خوردن تقویم نیست؛ فرصتی است برای بازنگری در آنچه بوده‌ایم و آنچه می‌خواهیم باشیم. سال نو، دعوتی است به آغازهای آگاهانه‌تر، تصمیم‌های عمیق‌تر و حرکت‌هایی هدفمندتر. اگر ماه رمضان به ما می‌آموزد چگونه خود را بسازیم، نوروز به ما یادآوری می‌کند که زمان عمل، رشد و شکوفایی فرا رسیده است.

امید است در سال پیش‌رو، با الهام از معنویت رمضان و پویایی بهار، مسیر زندگی‌تان سرشار از آگاهی، امید، تلاش و موفقیت باشد؛ و هر روز گامی نو برای شکفتن توانایی‌ها و تحقق رویاهایتان بردارید.

طراوت نوروز، پیامی روشن برای ما دارد و این پیام این است که رشد واقعی، از درون آغاز می‌شود و در عمل و حرکت به ثمر می‌نشیند.

بهار، نماد پویایی و امید است؛ فصلی که سکون را می‌شکند و زندگی را دوباره به جریان می‌اندازد. همان‌گونه که زمین پس از زمستان می‌شکفت، جوانان نیز با انرژی، خلاقیت و اراده خود می‌توانند مسیرهای تازه‌ای بسازند و آینده‌ای روشن تر رقم بزنند،

در آستانه روزهایی ایستاده‌ایم که پایان و آغاز، دست در دست هم داده‌اند؛ پایان یک سال، آغاز سالی نو، وداع با ماه پرفیض رمضان و سلام به بهاری که با نور، حرکت و شکفتن از راه می‌رسد. این هم‌زمانی زیبا، فرصتی کم‌نظیر برای تأمل، نوسازی و تولدی دوباره در اندیشه و عمل است.

ماه مبارک رمضان، ماه خودسازی، صبر، آگاهی و بازگشت به درون است؛ ماهی که دل‌ها را صیقل داده و نگاه‌ها را عمیق‌تر می‌کند. هنگامی که به پایان این ماه نورانی نزدیک می‌شویم و هم‌زمان به استقبال نوروز و بهار می‌رویم، گویی روح و طبیعت هر دو در حال نو شدن هستند. پیوند معنویت رمضان با

درخشش نام ایران در جشن جهانی ۱۰۰ ساعت نجوم

○ مانده حضرتی

دفتر ترویج اتحادیه بین‌المللی نجوم (IAU Office for Astronomy Outreach) اعلام کرد ایران با ثبت بیش از ۳۰ رویداد نجومی، پس از کشور رومانی، در جایگاه دوم برگزارکنندگان پرتعداد جشن جهانی «۱۰۰ ساعت نجوم ۲۰۲۵» قرار گرفت. بر اساس آمار رسمی منتشرشده، در رویداد امسال بیش از ۶۰ کشور از سراسر جهان مشارکت داشتند و پس از ایران، نام کشورهای چون ایالات متحده آمریکا، مکزیک و ایتالیا در میان کشورهای دارای بیشترین تعداد رویداد

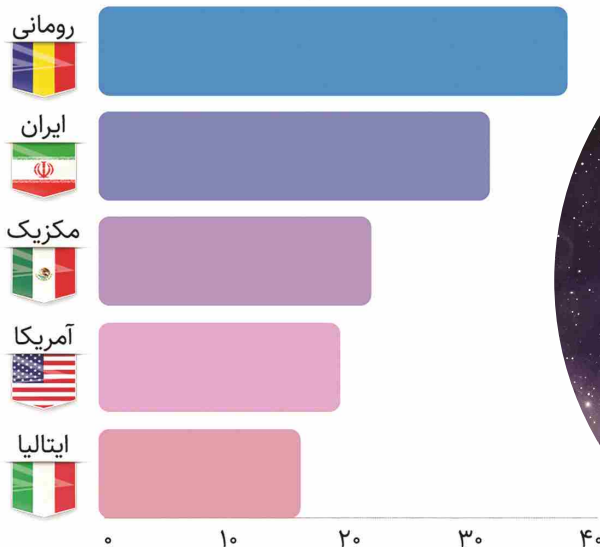
حضور پررنگ در این رویداد جهانی داشت. باشگاه‌ها و انجمن‌های نجومی، گروه‌های مردمی و مراکز علمی از جمله آسمان‌نماها، بیش از ۳۰ برنامه متنوع را در سامانه رسمی دفتر ترویج اتحادیه بین‌المللی نجوم به ثبت رساندند. از مجموع ۳۲۷ رویداد ثبت‌شده در سطح جهان، بیش از ۳۰ رویداد به ایران اختصاص داشته است؛ آماري که پس از کشور رومانی، بیشترین تعداد رویداد ثبت‌شده توسط یک کشور محسوب می‌شود و نشان‌دهنده ظرفیت بالای جامعه نجوم آماتوری و ترویج علم نجوم در ایران است.

یکی از جلوه‌های شاخص حضور ایران در جشن امسال، گستره جغرافیایی بالای مشارکت‌کنندگان بود؛ به گونه‌ای که رویدادها تنها به شهرهای بزرگ مانند تهران، مشهد، اصفهان، تبریز و شیراز محدود نشد و شهرهایی، چون اقلید، ساری، نیشابور، اهواز، گرگان، اراک، پردیس، بزم، یزد و جم نیز در نقشه جهانی این جشن به چشم می‌خورند.

ثبت‌شده دیده می‌شود. جشن جهانی «۱۰۰ ساعت نجوم» رویدادی بین‌المللی است که هر ساله با مشارکت صدها نهاد علمی، انجمن نجومی، مراکز آموزشی و آسمان‌نماها برگزار می‌شود و هدف آن، به اشتراک‌گذاری زیبایی‌ها و شگفتی‌های آسمان شب با عموم مردم در یک بازه زمانی مشخص است. این رویداد نخستین بار در سال جهانی نجوم (۲۰۰۹ میلادی / ۱۳۸۸ خورشیدی) برگزار شد و همان سال نیز با استقبال گروه‌های نجومی در ایران همراه بود. «۱۰۰ ساعت نجوم» در سال ۲۰۱۹ (۱۳۹۸ خورشیدی) به مناسبت صدمین سالگرد تأسیس اتحادیه بین‌المللی نجوم بار دیگر احیا شد و از آن زمان به صورت سالانه ادامه یافته است.

در جشن امسال ایران به همت دفتر ترویج اتحادیه بین‌المللی نجوم در ایران و کمیته آماتوری انجمن نجوم ایران و با مشارکت گسترده فعالان نجوم آماتوری کشور، بار دیگر

کشورهایی که بیشترین رویداد را در جشن ۱۰۰ ساعت نجوم ثبت کردند

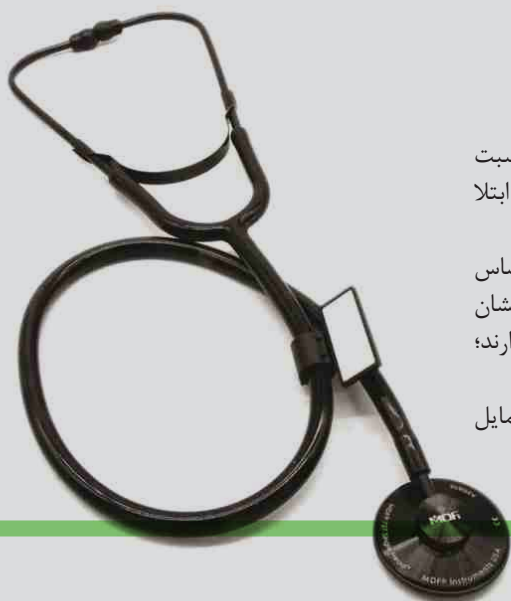
پیاده‌روی‌های طولانی از قدم‌های پراکنده مفیدترند

برای افرادی که فعالیت بدنی کمی دارند، اهمیت بیشتری دارد و نشان می‌دهد حتی بدون افزایش تعداد کل قدم‌ها، پیاده‌روی‌های طولانی‌تر می‌تواند نقش مؤثری در بهبود سلامت داشته باشد.

انجام می‌دهند، نسبت به کسانی که تحرکشان به بازه‌های کوتاه و پراکنده تقسیم می‌شود، با خطر کمتری از مرگ زودرس و بیماری‌های قلبی‌عروقی روبه‌رو هستند. پژوهشگران تأکید می‌کنند این الگو به‌ویژه

یک مطالعه بزرگ در بریتانیا نشان می‌دهد شیوه پیاده‌روی می‌تواند به اندازه تعداد قدم‌های روزانه بر سلامت اثرگذار باشد. بر اساس این پژوهش، افرادی که قدم‌های خود را در قالب پیاده‌روی‌های طولانی و بدون وقفه

زنان نشانه‌های بیماری را دقیق‌تر از مردان تشخیص می‌دهند

نتایج یک پژوهش جدید نشان می‌دهد زنان در مقایسه با مردان، حساسیت بیشتری نسبت به نشانه‌های غیرکلامی بیماری در چهره افراد دارند. این توانایی می‌تواند به پیشگیری از ابتلا و اجتناب از تماس با افراد بیمار کمک کند.

در این مطالعه ۲۸۰ دانشجوی کارشناسی، تصاویر چهره افراد سالم و بیمار را بر اساس شاخص‌هایی مانند تندرستی، هوشیاری و مثبت‌بودن حالت چهره ارزیابی کردند. نتایج نشان داد زنان به طور متوسط در تمایز میان چهره‌های بیمار و سالم عملکرد دقیق‌تری دارند؛ تفاوتی که هرچند اندک، اما از نظر آماری معنادار بوده است.

پژوهشگران این تفاوت را با عواملی مانند نقش تاریخی زنان در مراقبت از دیگران و تمایل بیشتر به اجتناب از آلودگی مرتبط می‌دانند.

پذیرش فین تک در میان گروه‌های مختلف:

۱ نسل جوان (۱۸ تا ۴۰ سال)

این گروه بیشترین پذیرش فین تک را دارد. تجربه کاربری سریع، دسترسی آسان از طریق تلفن همراه و امکان انجام تراکنش‌های مالی بدون مراجعه حضوری، از مهم‌ترین دلایل محبوبیت فین تک در میان جوانان است.

۲ افراد کم‌تحرک مالی و فاقد حساب بانکی

سنتی

فین تک با ارائه خدمات دیجیتال، دسترسی به حساب‌های بانکی، وام و پرداخت آنلاین را برای افرادی که پیش‌تر محدودیت داشته‌اند، فراهم کرده است. این گروه، به ویژه در مناطق دورافتاده، از مزایای این فناوری بهره می‌برند.

۳ علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری و مدیریت مالی شخصی

کسانی که به دنبال سرمایه‌گذاری خرد، خودکار یا هوشمند هستند، به پلتفرم‌های فین تک روی می‌آورند. ابزارهای تحلیل داده و الگوریتم‌های هوشمند، این گروه را قادر می‌سازد تصمیمات مالی سریع‌تر و آگاهانه‌تر اتخاذ کنند.

از کیف پول دیجیتال تا چالش‌های مقرراتی

○ میثم یزدان پناهی

فین تک یا فناوری مالی، یکی از شاخه‌های نوآورانه در عرصه اقتصاد و تکنولوژی است که با استفاده از فناوری‌های نوین، خدمات مالی را ساده‌تر، سریع‌تر و در دسترس‌تر کرده است. فین تک از پرداخت‌های دیجیتال و کیف پول‌های الکترونیکی گرفته تا وام‌دهی آنلاین و سرمایه‌گذاری هوشمند، شیوه تعامل ما با پول و بانکداری را متحول کرده است. این فناوری نه تنها تجربه کاربران را بهبود می‌بخشد، بلکه کسب‌وکارها را نیز قادر می‌سازد فرآیندهای مالی خود را بهینه کنند، هزینه‌ها را کاهش دهند و تصمیم‌گیری‌های دقیق‌تر و مبتنی بر داده داشته باشند.

شفافیت بیشتر در حوزه امنیت سایبری، مسائلی مرتبط با تراکنش‌های برون‌مرزی و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات که می‌تواند توسعه پایدار فین‌تک را محدود کند.

رویکرد قانونی و مقرراتی

بانک مرکزی ایران از سال‌های گذشته مقرراتی برای فعالیت‌های مرتبط با فین‌تک تدوین کرده است. صدور مجوز برای شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت الکترونیکی، کیف پول‌های دیجیتال و درگاه‌های پرداخت اینترنتی، نشان‌دهنده تلاش برای ایجاد چارچوب قانونی و نظارتی مشخص است.

فرصت‌ها

با وجود محدودیت‌ها، بازار ایران ظرفیت بالایی برای توسعه فین‌تک دارد. استارت‌آپ‌های داخلی می‌توانند با ارائه خدمات نوآورانه، کاهش هزینه‌های تراکنش، ساده‌سازی فرآیندهای مالی و تمرکز بر نیازهای محلی، سهم قابل توجهی از اقتصاد دیجیتال را به خود اختصاص دهند.

کارآفرینان و صاحبان کسب‌وکارهای کوچک

فین‌تک به کسب‌وکارها امکان می‌دهد تراکنش‌ها و مدیریت مالی را ساده‌تر کنند و هزینه‌ها را کاهش دهند. کسب‌وکارهای کوچک با استفاده از فین‌تک می‌توانند پرداخت‌ها، مدیریت حساب‌ها و صدور فاکتورها را ساده‌تر کنند و از وام‌های دیجیتال بهره ببرند. کاهش هزینه‌های عملیاتی و دسترسی سریع به خدمات مالی، فین‌تک را برای این گروه جذاب کرده است. این کار سبب افزایش رقابت، شفافیت و نوآوری در خدمات مالی می‌شود.

چالش‌ها و محدودیت‌ها

جهان به وضوح به سمت فین‌تک حرکت می‌کند و این فناوری به یک جزء جدایی‌ناپذیر از اقتصاد دیجیتال تبدیل شده است. کشورها و شرکت‌هایی که زودتر خود را با این تحول هماهنگ کنند، می‌توانند از مزایای رقابتی، کاهش هزینه‌ها و جذب کاربران بهره‌مند شوند. سرعت رشد فین‌تک نیازمند چارچوب‌های قانونی و نظارتی مناسب است. مسائل امنیت سایبری، حفاظت از داده‌ها و اعتماد کاربران از مهم‌ترین چالش‌ها محسوب می‌شوند. از جمله محدودیت‌های قوانین بانکی، نیاز به

خانه‌تکانی کم‌مصرف و پایدار با چند روش ساده

○ سارا صادقی

خانه‌تکانی، یکی از سنت‌های دیرینه ایرانیان است که هر سال پیش از نوروز انجام می‌شود. ریشه این سنت به هزاران سال پیش و دوران باستان ایران بازمی‌گردد و با آیین‌های نوروز و جشن بهار پیوند خورده است. در آن زمان، مردم برای استقبال از سال نو و بهار طبیعت، خانه‌ها و محل زندگی خود را تمیز می‌کردند تا زمینه‌ای پاک و مثبت برای زندگی تازه فراهم شود.

این سنت در طول قرن‌ها با تغییر سبک زندگی و ابزارهای پاک‌سازی تکامل یافته است، اما هدف اصلی آن یعنی پاک‌سازی محیط از آلودگی و آماده‌سازی برای آغاز تازه همواره حفظ شده است. خانه‌تکانی نه تنها جنبه فیزیکی دارد، بلکه نمادی از نو شدن دل و روح نیز تلقی می‌شود.

در فرهنگ‌های دیگر نیز سنت‌هایی مشابه وجود دارد. برای مثال، در برخی کشورها، بهار با پاک‌سازی و تغییر دکوراسیون خانه همراه است تا فصل جدید، با انرژی تازه و مثبت آغاز شود. این نشان می‌دهد که تمایل انسان‌ها به پاکیزگی و نو شدن در آغاز فصل جدید، یک سنت جهانی و باستانی است.

خانه‌تکانی مختص ایرانیان نیست و در بسیاری از فرهنگ‌ها و کشورها فرهنگ مشابهی وجود دارد، هرچند زمان و نحوه اجرا متفاوت است:

✓ کشورهای آسیایی

در چین، مردم قبل از سال نو، خانه‌ها را تمیز می‌کنند تا «بخت بد» سال گذشته پاک شود و سال نو با شانس و انرژی مثبت آغاز شود. در ژاپن، قبل از سال نو ژاپنی مراسمی انجام می‌شود که شامل پاک‌سازی کامل خانه و محیط زندگی است.

✓ کشورهای غربی

در برخی کشورهای اروپایی و آمریکا، «Spring Cleaning» یا «تمیزکاری بهاری» رایج است. مردم در فصل بهار، خانه‌ها را از خاک و آلودگی زمستان پاک می‌کنند تا محیطی تازه و شاداب داشته باشند.

✓ کشورهای خاورمیانه

در کشورهای عربی و ترکیه، پیش از جشن‌های بهاری و مذهبی، خانه‌ها مرتب و تمیز می‌شوند تا جشن

با محیطی پاک و آماده آغاز شود. خانه‌تکانی نوروزی معمولاً با مصرف بالای آب همراه است، اما با رعایت چند نکته ساده می‌توان هم خانه را تمیز کرد و هم آب را صرفه‌جویی کرد. برخی از این روش‌ها عبارتند از:

– **استفاده از سطل به جای جریان مستقیم آب:** هنگام شستشوی کف یا پنجره‌ها، به جای باز گذاشتن شیر آب، از سطل یا تشت استفاده کنید زیرا این کار مصرف آب را تا حد زیادی کاهش می‌دهد.

– **استفاده از پارچه مرطوب به جای شستشو مداوم با آب:** بسیاری از سطوح با پارچه مرطوب و شوینده کم تمیز می‌شوند و نیازی به شستشوی مداوم با آب ندارند.

– **شستشوی گروهی وسایل:** به جای شستشوی هر وسیله به صورت جداگانه، چند وسیله را با هم در یک تشت یا سینک آب بشویید.

– **استفاده از شوینده‌های بهینه و کمتر آب‌بر:** شوینده‌های قوی و بهینه کمک می‌کنند با آب کمتر، سطح تمیزتری داشته باشید.

– **جمع‌آوری آب مصرفی برای استفاده دوباره:** آب شستشوی اولیه (مثلاً باقیمانده آب از شستن سبزی‌ها یا کف خانه) را می‌توان برای آبیاری باغچه یا گلدان‌ها استفاده کرد.

– **توجه به نشتها و شیرهای آب:** قبل از خانه‌تکانی، شیرها و شلنگ‌ها را بررسی کنید تا هیچ آبی هدر نرود.

با رعایت این نکات، خانه‌تکانی هم مؤثر و تمیز خواهد بود و هم مصرف آب کاهش می‌یابد، که کمک به محیط زیست و صرفه‌جویی در منابع طبیعی است.

درس صلح و ایستادگی از سرور جوانان اهل بهشت

○ شایان ابراهیمی

امام حسن مجتبی (ع) و امام حسین (ع) دو پیشوای بزرگ اسلام، نه تنها به دلیل جایگاه خانوادگی و سیاسی، بلکه به واسطه فضایل اخلاقی و اجتماعی بی نظیر خود در تاریخ ماندگار شده‌اند. سیره ایشان صلح‌طلبی، عدالت‌خواهی، تواضع، کرم و فداکاری است. روایت‌ها و خاطرات زندگی‌شان نشان می‌دهد که چگونه می‌توان در مسیر اخلاق، شجاعت و دین‌مداری الگویی همیشگی برای همه نسل‌ها بود. امام حسن مجتبی (ع)، دومین پیشوای شیعیان، شخصیتی برجسته با فضایل اخلاقی و رفتاری کم‌نظیر هستند که سیره ایشان الگویی ارزشمند برای زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان است:

صلح‌طلبی و مدارا

امام حسن (ع) همواره به دنبال حفظ وحدت امت اسلامی بودند و با مدارا و صلح، اختلاف‌ها را حل می‌کردند. پیامبر اکرم (ص) درباره ایشان فرمودند: «حسن، نیکویی و زیبایی اخلاقی خود را از پدرش امام علی (ع) به ارث برده است.»

کرم و بخشندگی

امام حسن (ع) همواره به فقرا و محرومان توجه داشتند و کمک‌های خود را دریغ نمی‌کردند. نقل است: «روزی جوانی نزد امام آمد و کمک خواست. امام بدون پرسش، مقدار زیادی طعام و لباس در اختیار او گذاشتند و فرمودند: هر کس در توانش باشد، نباید فقیر را ناامید کند.»

تواضع و ساده‌زیستی

زندگی امام حسن (ع) ساده و عاری از تجملات بود. نقل است: «وقتی امام به خانه آمدند، بدون تشریفات می‌نشستند و با احترام و فروتنی با همه برخورد می‌کردند. این رفتار ایشان درس بزرگی در تواضع و فروتنی است.»

عدالت و حمایت از مظلومان

امام حسن (ع) همواره به حقوق مردم احترام می‌گذاشتند و از مستضعفان حمایت می‌کردند. نقل است: «مردی نزد امام آمد و از ظلم حاکمان شکایت کرد. امام فوراً موضوع را بررسی کرده و دستور دادند که عدالت رعایت شود و کسی تحت ستم قرار نگیرد.»

دانش و اخلاق نیکو

امام حسن (ع) هم در علم و هم در اخلاق نمونه بودند. خطابه‌ها و نامه‌های ایشان نشان‌دهنده بینش عمیق و منش اخلاقی ایشان است.

پیامبر اکرم(ص): «الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ»؛

حسن و حسین سرور جوانان اهل بهشت هستند.

امام حسین(ع)، سومین پیشوای شیعیان و امام مظلوم، شخصیتی کم‌نظیر در تاریخ اسلام هستند که خصلت‌های اخلاقی، اجتماعی و عبادی ایشان، الگویی برای همه مسلمانان به ویژه جوانان است. سیره ایشان به ویژه در قیام عاشورا، نمونه بارز شجاعت، فداکاری و عدالت‌خواهی است:

عدالت‌خواهی و مقابله با ظلم

یکی از برجسته‌ترین ویژگی‌های امام حسین(ع)، عدالت‌خواهی و ایستادگی در برابر ظلم بود. نقل است: «وقتی یزید بر حاکمیت حکومت اسلامی مسلط شد و مردم تحت فشار قرار گرفتند، امام حسین(ع) از مدینه خارج شدند تا با قیام خود دهند. راه اصلاح جامعه را نشان دهند.»

شجاعت و ایثار

امام حسین(ع) به شجاعت و ایثار خود در راه خدا شناخته می‌شوند و هیچ‌گاه در برابر ظلم و ستم کوتاه نیامدند. پیامبر اکرم(ص) درباره ایشان فرمودند: «حسین از من است و من از حسینم.» این حدیث نشان‌دهنده جایگاه ویژه ایشان و شجاعت و فضایل اخلاقی‌شان است.

فروتنی و تواضع

با وجود جایگاه رفیع خانوادگی و سیاسی، امام حسین(ع) زندگی ساده داشتند و با مردم با احترام و فروتنی رفتار می‌کردند. نقل است: «وقتی امام با خانواده و اصحاب خود در راه کربلا بودند، بدون هیچ تشریفاتی، با مردم و همراهان خود با مهربانی و تواضع برخورد می‌کردند و هیچ تفاوتی میان خود و دیگران قائل نبودند.»

اهتمام به عبادت و اخلاق نیکو

امام حسین(ع) علاوه بر شجاعت و عدالت‌خواهی، در عبادت، اخلاق و رعایت حقوق مردم نیز نمونه بودند. نقل است: «امام حسین(ع) در مسیر کربلا، حین آماده شدن برای قیام، شب‌ها را به نماز و دعا و مراقبت از اصحاب می‌گذراندند و با سخاوت و اخلاق نیکو، دل‌ها را به سوی دین خدا جذب می‌کردند.»

شهادت

امام حسن مجتبی(ع) و امام حسین(ع) برای حفظ دین و مقابله با ظلم، با شجاعت، فداکاری و پایبندی به اصول الهی، الگوی عدالت‌خواهی و ایمان راستین در تاریخ اسلام هستند.

فداکاری و ایستادگی برای دین

امام حسین(ع) فداکاری را به بالاترین درجه رساندند و نشان دادند که حفظ جایگاه دین و ارزش‌های الهی، حتی بالاتر از حفظ جان انسان است. نقل است: «روز عاشورا، امام حسین(ع) پیش از نبرد، به یاران خود فرمودند: اگر از ما بپرسند چه می‌کنید، بگویید برای خدا و احیای حق قیام کرده‌ایم.»

علیرضا داودی: شهادت، زبان مشترک نسل‌ها

مقاومت نه یک شعار، بلکه عرصه بروز تعهد در برابر ظلم است

○ زهرا صمدی

علیرضا داودی، استناد دانشگاه و از چهره‌های شناخته‌شده مطالعات رسانه‌ای و جنگ‌های ترکیبی و شناختی است. او که نویسنده نخستین دایره‌المعارف «تکنیک‌های رسانه‌ای در جنگ‌های ترکیبی» است، سابقه مدیریت پایش فضای مجازی در رسانه ملی و مدیر کلی اخبار خارجی سازمان صداوسیما را در کارنامه دارد. داودی که از دبیران رادیو مقاومت است، به گفت‌وگو با خبرنگار مجله «شاهد جوان» نشست که ماحصل آن را در این شماره می‌خوانید.

چالش مهم، میزان درک و دقت برخی مدیران و مسئولان نسبت به رسانه و حوزه مقاومت است که گاهی به یک متغیر انسانی پیچیده تبدیل می‌شود. حوزه مقاومت در رسانه دو فرصت اساسی ایجاد می‌کند؛ نخست کاهش فاصله میان میدان و مردم و افکار عمومی از طریق گزاره‌های دقیق و هوشمند رسانه‌ای و دوم، بلوغ هم‌زمان رسانه و عوامل آن در مسیر کار. اما جوانی زمانی مزیت است که با دانش، تجربه، صبوری و بینش همراه باشد. اگر این عناصر در کنار هم قرار بگیرند، جوانی می‌تواند یک فرصت و حتی یک دانشگاه دائمی برای یادگیری باشد.

✓ **مهم‌ترین چالش‌ها و فرصت‌های شما با مأموریت «مقاومت» در این جایگاه چیست؟**
مهم‌ترین چالش این فضا به تحولات و تغییرات میدانی باز می‌گردد. مقاومت حوزه‌ای داخلی و خارجی است؛ تحولات داخلی بر معادلات خارجی اثر می‌گذارد و فعل‌وانفعالات بیرونی نیز بر گزاره‌های داخلی مؤثر است. در مکتب مقاومت یاد گرفته‌ایم که به چالش‌ها به چشم بحران نگاه نکنیم، بلکه آن‌ها را فرصت‌هایی برای رشد، بلوغ و دگردیسی رسانه بدانیم. میدان برای ما یک آموزگار جدی، مهربان و دلسوز است.

سوم، فهم زبان روز و تجربه زیسته نسل جوان اهمیت دارد؛ مقاومتی که امروز زیسته می‌شود، باید با همین زبان روایت شود و چهارم، پرهیز از انحصار و حرکت با زبانی نزدیک به نسل امروز.

هرجا به این اصول پایبند بوده‌ایم، روایت سیره شهدا زنده و اثرگذار شده است.

✓ رسانه چگونه می‌تواند مصادیق ایثار روزمره را شناسایی و به جامعه معرفی کند؟

بخش عمده این موضوع به «دامنه دربرگیری» رسانه بازمی‌گردد. ما خود را صرفاً در جبهه خاکی تعریف نمی‌کنیم؛ از آسفالت شهر تا میدان مقاومت حضور داریم و در متن زندگی روزمره مردم نفس می‌کشیم. همین حضور روزانه در کنار برنامه‌ریزی بلندمدت، امکان شناسایی مصادیق عینی ایثار را فراهم می‌کند. رسانه زمانی می‌تواند این فرهنگ را بازنمایی کند که خودش در متن مردم زندگی کند.

✓ چراغ راه برای ادامه مسئولیت شما در رادیو مقاومت چیست؟

دو بیتی از یک شهید پاسدار در قطعه ۲۹ بهشت زهرا(س) برای ما چراغ راه است:

ما در ره عشق نقض پیمان نکنیم
گر جان طلبد دریغ از جان نکنیم

دنیا اگر از یزید لبریز شود

ما پشت به سالار شهیدان نکنیم
این شعر به ما یادآوری می‌کند که مقاومت و ایثار قالب و محدودیت زمانی و مکانی ندارد و شهید، شهادت و ازخودگذشتگی باید جاری و ساری باشد. هر جا رسانه و مدیران به این اصول پایبند باشند، مسئولیت را به شکل «خدمت» و نه «ریاست» انجام می‌دهند و اثرگذاری واقعی حاصل می‌شود.

✓ تعریف امروز شما از «مقاومت» چیست و رادیو مقاومت چه هدفی را در بازنمایی این مفهوم دنبال می‌کند؟

از نگاه ما، مقاومت عرصه بروز تعهد است؛ تعهدی که انسان در مواجهه با هر نوع ظلمی بسته است. مقاومت اولین ساحت وفاداری به عهدی است که از ازل تا ابد امتداد دارد.

رادیو مقاومت یک رسانه نهضتی است، نه صرفاً یک رسانه امواجی. رسالت ما زنده نگه داشتن نهضت مقاومت است؛ نهضتی که بر بستر ادراک و خون شکل گرفته.

✓ به نظر شما، چه نسبتی میان آرمان‌های شهدا و رسالت امروز رادیو مقاومت وجود دارد؟

این نسبت، مستقیم و بلاواسطه است. رادیو مقاومت فقط خود را ادامه‌دهنده راه شهدا نمی‌داند، بلکه خود را «شهید مقاومت» می‌داند؛ اما در قالب صدا، امواج و کارکرد رسانه‌ای.

ما به این جمله شهید حاج قاسم سلیمانی باور داریم که «تا شهید زندگی نکنید، شهید نمی‌شوید». اگر برای شهدا و مردم کار می‌کنیم، باید شهادت‌گونه کار کنیم؛ با اخلاص و صداقت.

✓ چگونه می‌توان سیره شهدا را برای نسل جوان امروز ملموس ساخت؟

این مسئله در چهار گزاره خلاصه می‌شود. نخست اینکه نباید با شهید و مقاومت برخورد کارمندی داشت؛ حوزه شهادت قالب‌پذیر و زمان‌مند نیست، بلکه زنده و جهادی است. دوم، باید از نمایش و عدد زدگی فاصله گرفت؛ شهدا «عدد» نیستند، یک «ساحت»‌اند.

شب قدر؛ شب نور و بخشش

○ راحله حقیقی

شب قدر، شبی با عظمت و ویژه در دین اسلام است که اهمیت آن از بسیاری جهات بی نظیر است. این شب در قرآن کریم نیز مورد تأکید قرار گرفته و به عنوان شبی «برتر از هزار ماه» توصیف شده است.

شب قدر از آغاز بعثت پیامبر اکرم (ص) مورد توجه ویژه قرار گرفته است، زیرا در این شب فرشتگان نازل می‌شوند و تقدیر امور سالانه انسان‌ها رقم می‌خورد. واژه «قدر» به معنای تقدیر، اندازه‌گیری و ارزشمندی است و نشان می‌دهد که این شب زمان تعیین سرنوشت‌ها و تقدیر الهی است.

اتفاقات مهم در شب قدر

- ✓ نزول قرآن: مهم‌ترین رخداد شب قدر، نزول قرآن کریم بر پیامبر اسلام است که راهنمای زندگی انسان‌ها شد.
- ✓ فرود آمدن فرشتگان: در این شب، فرشتگان برای ثبت تقدیر و نزول برکت به زمین فرود می‌آیند و دعای انسان‌ها را می‌پذیرند.
- ✓ برترین شب عبادت: شب قدر فرصتی است برای توبه، دعا و بازنگری در رفتار و اخلاق.

اعمالی که در این شب انجام می‌شود:

- ✓ نماز و دعا: برپایی نماز شب و خواندن دعاهای مخصوص شب قدر
  - ✓ تلاوت قرآن: خواندن و تدبر در قرآن، یادآوری هدایت‌ها و دستورات الهی
  - ✓ استغفار و توبه: طلب بخشش از خداوند و بازگشت به راه درست
  - ✓ صدقه و کمک به نیازمندان: انجام اعمال نیک و خدمت به دیگران
- خداوند درباره عظمت و شکوه شب قدر در قرآن کریم می‌فرماید:
- «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ، وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ، لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ، تَنْزِيلُ الْمَلَكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا يَأْتِنُ رَبَّهُمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ، سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ»
- «ما قرآن را در شب قدر نازل کردیم. تو چه می‌دانی شب قدر چیست؟ شب قدر بهتر از هزار ماه است. فرشتگان و روح (جبرئیل) به فرمان پروردگارش در آن شب نازل می‌شوند. سلام و آرامش تا سپیده‌دم در آن برقرار است.»
- شب قدر فرصتی است برای تجدید ایمان، بازنگری در زندگی و طلب آموزش الهی. انجام عبادات، دعا، تلاوت قرآن و اعمال خیر در این شب، ارزش و ثوابی بسیار بالاتر از هزار ماه دارد و می‌تواند مسیر زندگی انسان را روشن‌تر کند.

حدیث از ائمه معصومین (ع) درباره شب قدر

اهمیت احیای شب قدر

پیامبر اکرم (ص) فرمودند: «مَنْ أَحْيَىٰ لَيْلَةَ الْقَدْرِ حَوْلَ عَنَةِ الْعَذَابِ إِلَى السَّنَةِ الْقَابِلَةِ»

«هرکس شب قدر را احیا بدارد، تا سال آینده عذاب از او بر داشته می‌شود.»

دعا و استغفار در شب قدر

امام باقر (ع) فرمودند: «مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَدَعَا اللَّهَ عَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ»

«هرکس شب قدر را به عبادت برخیزد و دعا کند، خداوند گناهان گذشته او را می‌آمرزد.»

فرشتگان و برکت شب قدر

امام رضا (ع) فرمودند: «فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ تُنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ بِكُلِّ خَيْرٍ»

«در شب قدر، فرشتگان و جبرئیل همراه با برکت‌ها و خیرات نازل می‌شوند.»

اهمیت دعا برای دیگران

امام صادق (ع) فرمودند: «ادْعُوا اللَّهَ لِمَنْ تَحِبُّونَ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ فَإِنَّ الدَّعَاءَ يَكُونُ مُسْتَجَابًا»

«در شب قدر برای کسانی که دوستشان دارید دعا کنید، زیرا دعا در این شب مستجاب می‌شود.»

اهمیت شب قدر در کشورهای مختلف:

توجه ویژه به شب قدر عمدتاً در کشورهایی با جمعیت بالای شیعه دیده می‌شود. در این کشورها، مراسم احیای دعا، قرائت قرآن و برنامه‌های مذهبی جمعی با حضور گسترده مردم برگزار می‌شود و فرصتی برای نزدیکی بیشتر به خداوند فراهم می‌آید.

✓ **ایران:** در ایران به عنوان یکی از کشورهای شیعه جهان، مراسم شب‌های قدر در مساجد، حسینیه‌ها و حتی منازل با شکوه برگزار می‌شود. مردم شب‌ها را به نماز شب، قرآن‌خوانی و دعا کردن اختصاص می‌دهند و برخی شهرها مانند قم، مشهد و تهران برنامه‌های ویژه‌ای برای این شب‌ها دارند.

✓ **عراق:** شهرهای مقدس مانند کربلا، نجف و کاظمین، در شب‌های قدر میزبان هزاران زائر داخلی و خارجی هستند. همچنین مراسم شب قدر در حرم‌ها و مکان‌های متبرک، با دعای کمیل، قرائت قرآن و سخنرانی‌های اخلاقی همراه است.

✓ **لبنان:** در مناطقی که جمعیت مسلمانان شیعه بیشتر است، مانند جنوب لبنان و بیروت، شب قدر با اجتماعات خانوادگی و برنامه‌های مذهبی گرامی داشته می‌شود.

✓ **پاکستان و هند:** در شهرهای شیعه‌نشین مانند کراچی، لاهور و حیدرآباد، مردم شب قدر را با نماز شب، دعا و عزاداری‌های مذهبی برگزار می‌کنند.

✓ **بحرین و کویت:** شیعیان این کشورها نیز در مساجد و حسینیه‌ها در شب‌های قدر، حضور فعالی در مراسم احیای دعاها و دست‌جمعی دارند و این شب‌ها را احیای می‌دارند.

✓ **افغانستان:** مردم شیعه افغانستان در مساجد و حسینیه‌ها، شب قدر را با قرائت قرآن، دعا و عبادت برگزار می‌کنند.

تاب آوری؛ هنر ایستادن در روزگار ناپایدار

● شادی آبادی

تاب آوری، واژه‌ای فراتر از صبر کردن است؛ توان ایستادن، بازسازی و ادامه دادن در دل بحران‌هاست. انسان تاب آور کسی نیست که رنج را احساس نمی‌کند، بلکه کسی است که با وجود درد، امید را در دلش زنده نگه می‌دارد و از دل دشواری‌ها، مسیر تازه‌ای برای رشد می‌سازد.

تاب‌آوری در جهان امروز

در جهان امروز که فشارهای اقتصادی، اجتماعی و روانی به بخشی از زندگی روزمره تبدیل شده‌اند، تاب‌آوری به یک مهارت حیاتی بدل شده است. خانواده‌ها، سازمان‌ها و جوامعی که از این ویژگی برخوردارند، در برابر بحران‌ها کمتر فرو می‌ریزند و سریع‌تر به تعادل بازمی‌گردند. تاب‌آوری، نتیجه پیوند آگاهی، ایمان، حمایت اجتماعی و خودباوری است.

تاب‌آوری فردی از شناخت توانمندی‌های درونی آغاز می‌شود؛ از این باور که انسان می‌تواند بیاموزد، تغییر کند و خود را با شرایط جدید سازگار سازد. در سطح اجتماعی نیز، تقویت سرمایه‌های انسانی، همدلی و اعتماد متقابل، زمینه‌ساز شکل‌گیری جامعه‌ای مقاوم و پویا خواهد بود.

در نهایت، تاب‌آوری نه یک ویژگی ذاتی صرف، بلکه مهارتی آموختنی است؛ مهارتی که با تمرین، تجربه و معنا بخشیدن به رنج‌ها شکل می‌گیرد. شاید نتوان از وقوع بحران‌ها جلوگیری کرد، اما می‌توان آموخت چگونه در میانه طوفان، ایستاد و دوباره برخاست.

تاب‌آوری در میان جوانان

جوانی دوره تصمیم‌های بزرگ، امیدهای بلند و در عین حال فشارها و چالش‌های جدی است. در این مقطع حساس از زندگی، تاب‌آوری به یکی از مهم‌ترین نیازهای جوانان تبدیل می‌شود؛ توانایی که به آن‌ها کمک می‌کند در برابر سختی‌ها ایستادگی کنند و از دل بحران‌ها، مسیر رشد و پیشرفت را بیابند.

جوانان زمانی بیش از هر چیز به تاب‌آوری نیاز دارند که با فشارهای تحصیلی و شغلی مواجه می‌شوند؛ زمانی که آینده شغلی نامطمئن است، بیکاری یا شکست‌های کاری امیدشان را تهدید می‌کند یا انتظارات اجتماعی، آنان را تحت فشار قرار می‌دهد. مشکلات اقتصادی، تأخیر در ازدواج و احساس نابرابری نیز از دیگر موقعیت‌هایی است که ضرورت تاب‌آوری را پررنگ‌تر می‌سازد. افزون بر این، بحران‌های هویتی، سردرگمی در انتخاب مسیر زندگی، چالش‌های عاطفی و تأثیرات گاه فرساینده فضای مجازی، ذهن و روان جوانان را در معرض آسیب قرار می‌دهد.

در چنین شرایطی، تاب‌آوری به معنای نادیده گرفتن دردها و مشکلات نیست، بلکه به معنای مواجهه آگاهانه با واقعیت‌ها و حفظ امید در دل دشواری‌هاست. نخستین گام در تقویت تاب‌آوری، خودآگاهی است؛ این‌که جوان توانمندی‌ها و محدودیت‌های خود را بشناسد و بداند شکست، پایان راه نیست. هدف‌گذاری واقع‌بینانه و

تقسیم مسیرهای دشوار به گام‌های کوچک، از ناامیدی جلوگیری می‌کند و حس پیشرفت را زنده نگه می‌دارد.

از سوی دیگر، یادگیری مهارت حل مسئله و مدیریت هیجانات، نقش مهمی در افزایش تاب‌آوری دارد. جوان تاب‌آور می‌آموزد به‌جای فرار از مشکلات، آن‌ها را تحلیل کند و با آرامش به دنبال راه‌حل باشد. ارتباطات سالم با خانواده و دوستان، بهره‌گیری از مشاوره و تکیه بر حمایت‌های اجتماعی نیز پشتوانه‌ای مهم در عبور از بحران‌هاست. در کنار همه این‌ها، توجه به سلامت جسم و روان، نظم در خواب و تغذیه، ورزش و کاهش وابستگی به فضای مجازی، نقش تعیین‌کننده‌ای در افزایش توان مقاومت جوانان دارد.

تاب‌آوری در کشورهای مختلف

تاب‌آوری کشورها تنها به توان اقتصادی آن‌ها محدود نمی‌شود، بلکه حاصل ترکیبی از مدیریت کارآمد، سرمایه اجتماعی، اعتماد عمومی، آمادگی نهادی و فرهنگ مواجهه با بحران است. تجربه بحران‌های جهانی مانند همه‌گیری‌ها، بلایای طبیعی، جنگ‌ها و شوک‌های اقتصادی نشان داده است که برخی کشورها توانسته‌اند سریع‌تر خود را بازسازی کنند و آسیب کمتری ببینند.

برخی از جوامع تاب‌آوری بالایی دارند. دلیل اصلی این امر، نظام رفاه اجتماعی قوی، شفافیت حکمرانی، اعتماد بالای مردم به دولت و سرمایه اجتماعی بالاست. در این جوامع، شهروندان احساس امنیت روانی و اقتصادی دارند و همین موضوع باعث می‌شود در زمان بحران، همکاری جمعی افزایش یابد.

در میان کشورهای در حال توسعه، کره جنوبی به‌عنوان الگویی از تاب‌آوری فناورانه و نهادی شناخته می‌شود. سرمایه‌گذاری در آموزش، نوآوری، زیرساخت‌های دیجیتال و مدیریت سریع بحران‌ها، این کشور را در برابر شوک‌های اقتصادی و بهداشتی مقاوم‌تر کرده است.

برخی کشورها نیز به‌دلیل اقتصاد متنوع، برنامه‌ریزی بلندمدت، نظام صنعتی منسجم و مشارکت بالای جامعه مدنی، تاب‌آوری قابل‌توجهی دارند. انعطاف‌پذیری اقتصادی و توان اصلاح ساختارها در شرایط بحرانی، از نقاط قوت این کشورهاست.

در نهایت، تجربه جهانی نشان می‌دهد که تاب‌آوری کشورها بیش از آن‌که به ثروت صرف وابسته باشد، به سرمایه انسانی، اعتماد اجتماعی، آموزش، مدیریت بحران و فرهنگ مشارکت گره خورده است. کشورهایی که مردم آن‌ها احساس دیده‌شدن، امنیت و مسئولیت مشترک دارند، حتی در سخت‌ترین شرایط نیز توان ایستادن و بازسازی را پیدا می‌کنند.

جنگ و پیامدهای بهار عربی

○ علیرضا خزلی

بهار عربی، موجی از اعتراض‌ها و انقلاب‌ها بود که از سال ۲۰۱۰ در کشورهای عربی آغاز شد و بسیاری از مردم این منطقه را به خیابان‌ها کشاند تا علیه فساد، بی‌عدالتی و حکومت‌های سرکوبگر به پا خیزند. این جنبش‌ها، امید به دموکراسی و آزادی را در دل میلیون‌ها انسان زنده کرد، اما هم‌زمان پیامدهای پیچیده و گاه تلخی نیز به همراه داشت.

در بسیاری از کشورها، از جمله لیبی و یمن، اعتراض‌ها به سرعت به خشونت و جنگ داخلی کشیده شد. این درگیری‌ها نه تنها زندگی هزاران نفر را به خطر انداخت، بلکه موجب تخریب زیرساخت‌ها، افزایش فقر و گسترش بحران‌های انسانی شد. بسیاری از مناطق هنوز با آثار ویرانی و ناامنی دست و پنجه نرم می‌کنند. یکی از درس‌های مهم بهار عربی این بود که خواسته‌های مدنی و اجتماعی، حتی اگر مشروع و عادلانه باشند، در نبود نهادهای پایدار و راهکارهای مسالمت‌آمیز می‌توانند به خشونت و جنگ ختم شوند. همچنین، دخالت بازیگران خارجی و رقابت‌های قدرت منطقه‌ای، پیچیدگی بحران‌ها را بیشتر کرده و راه حل‌ها را دشوارتر ساخته است.

با وجود همه این سختی‌ها، بهار عربی نشان داد که مردم خواهان تغییر و عدالت هستند و صدای آن‌ها حتی در شرایط بحرانی نیز خاموش نمی‌شود. بررسی این تجربه تاریخی، اهمیت نهادسازی، گفت‌وگو و راهکارهای مسالمت‌آمیز را بیش از پیش به ما یادآوری می‌کند. بهار عربی از کشور تونس در دسامبر ۲۰۱۰ میلادی آغاز شد و سپس به کشورهای دیگر منطقه مانند مصر، لیبی، یمن و بحرین سرایت کرد.

✓ **ویژگی جنبش:** برخلاف انقلاب‌های کلاسیک، بیشتر جنبشی مردمی و خودجوش بود و رهبری واحد یا مرکزی نداشت.

✓ **رهبری:** در بسیاری از کشورها، بهار عربی بدون رهبر مشخص بود و هدایت آن بر عهده فعالان مدنی، دانشجویان، شبکه‌های اجتماعی و گروه‌های مردمی بود. در تونس گروه‌های مدنی نقش برجسته‌ای داشتند، اما عمدتاً جنبش خودجوش و مردمی بود.

به عبارت دیگر، بهار عربی جنبشی رهبری‌شده توسط مردم بود، نه یک رهبر خاص یا حزب سیاسی، و همین خودجوش بودن باعث شد پیامدها در کشورهای مختلف متفاوت باشد.

✓ **اوج اعتراض‌ها:** از ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۲، زمانی که رژیم تونس و مصر سرنگون شدند و اعتراض‌ها در لیبی، یمن و بحرین شدت گرفت و به‌ویژه در لیبی و یمن اعتراضات مسالمت‌آمیز به درگیری‌های مسلحانه و جنگ داخلی تبدیل شد.

✓ **تثبیت یا فروکش نسبی:** از حدود ۲۰۱۵ به بعد، در برخی کشورها مانند تونس، جنبش‌ها به سمت ساخت نهادهای سیاسی و قانون‌گذاری حرکت کردند، اما در برخی کشورها مانند سوریه، یمن و لیبی بحران‌ها ادامه یافت. می‌توان گفت که بهار عربی به شکل جنبش مردمی حدود ۲ تا ۳ سال فعال بود، اما پیامدها و بحران‌های ناشی از آن در برخی کشورها هنوز ادامه دارد. بهار عربی محصول مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی بود که طی سال‌ها در کشورهای عربی انباشته شده بود. مهم‌ترین این عوامل عبارتند از:

✓ **فقر و بیکاری:** نرخ بالای بیکاری به‌ویژه در میان جوانان، نارضایتی گسترده ایجاد کرده بود. زندگی دشوار اقتصادی، ناتوانی در تأمین نیازهای اولیه و درآمد ناکافی، احساس بی‌عدالتی و سرخوردگی اجتماعی را تقویت کرد.

✓ **سرکوب سیاسی و نبود آزادی:** حکومت‌های خودکامه و دیکتاتور در منطقه، آزادی بیان، مطبوعات و تجمعات مسالمت‌آمیز را محدود کرده بودند. نبود امکان مشارکت سیاسی و راه‌های قانونی برای تغییر شرایط، باعث شد اعتراض‌ها به شکل خیابانی و انقلابی بروز کند.

✓ **افزایش جمعیت جوان و بیکاری تحصیل‌کرده‌ها:** درصد بالای جوانان در جمعیت کشورهای عربی، به‌ویژه تحصیل‌کرده‌ها، تقاضای اشتغال و فرصت‌های زندگی بهتر را افزایش داده بود. ناکامی در تحقق این توقعات، محرک قوی برای اعتراض‌ها شد.

✓ **نقش فناوری و شبکه‌های اجتماعی:** شبکه‌های اجتماعی مانند فیسبوک، توئیتر و یوتیوب، امکان اطلاع‌رسانی سریع و سازماندهی اعتراض‌ها را فراهم کردند. این فضا، الهام‌بخش حرکت‌های مردمی و همبستگی اجتماعی شد.

✓ **نمونه‌ها و تأثیر کشورهای دیگر:** موفقیت اعتراض‌ها در یک کشور (مانند تونس) انگیزه و الگو برای مردم سایر کشورها شد. احساس امکان تغییر و تحقق عدالت، اعتماد به جنبش‌های مردمی را افزایش داد. جنبش‌های بهار عربی به طور کلی رهبر مشخص و واحدی نداشتند و بیشتر خودجوش و مردمی بودند.

جواهر لعل نهرو؛ پدر استقلال هند و چهره ماندگار تاریخ

○ میثم خاکی

«جواهر لعل نهرو» از برجسته‌ترین رهبران تاریخ هند و نخستین نخست‌وزیر این کشور پس از استقلال، شخصیتی است که تأثیرات عمیقی بر روند شکل‌گیری هند مدرن گذاشت. او در ۱۴ نوامبر ۱۸۸۹ در شهر آلاموت، در خانواده‌ای پرنفوذ و روشنفکر متولد شد و از همان کودکی تحت تأثیر آموزش‌های فرهنگی، سیاسی و اخلاقی قرار گرفت که بعدها او را به یکی از پایه‌گذاران جنبش استقلال هند و نماد دموکراسی و توسعه تبدیل کرد.

نهرو تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را در مدارس انگلیسی‌زبان هند گذراند و سپس برای ادامه تحصیل به انگلستان رفت. او در دانشگاه کمبریج و پس از آن در انجمن حقوق لندن (Inner Temple) تحصیل کرد و با فلسفه، تاریخ و حقوق غربی آشنا شد. این آموزش‌ها به او بینش گسترده‌ای درباره سیاست، جامعه و اقتصاد داد و پایه‌های تفکر مدرن و توسعه‌گرا او را شکل داد.

او از دهه ۱۹۲۰ وارد جنبش استقلال هند شد و به همراه «مهاتما گاندی» و دیگر رهبران کنگره هند، علیه سلطه بریتانیا فعالیت کرد. نهرو به عنوان یک سیاستمدار باهوش، توانست با استفاده از دیپلماسی و فعالیت‌های مدنی، نقش مهمی در پیشبرد اهداف استقلال هند ایفا کند. او در مذاکرات و تصمیم‌گیری‌های کلیدی، از جمله در زمان تقسیم هند و پاکستان در سال ۱۹۴۷، حضوری فعال داشت. پس از استقلال، جواهر لعل نهرو نخستین نخست‌وزیر هند شد و تا زمان مرگش در سال ۱۹۶۴ این سمت را حفظ کرد. در دوران نخست‌وزیری او، هند مسیر توسعه اقتصادی، صنعتی و اجتماعی را آغاز کرد، نظام آموزشی و پژوهشی تقویت شد و سیاست خارجی مستقل و مبتنی بر همزیستی مسالمت‌آمیز با کشورهای دیگر شکل گرفت. نهرو همچنین به عنوان یک طرفدار اتحاد و همبستگی ملت‌های آسیایی و آفریقایی شناخته می‌شد و نقش برجسته‌ای در شکل‌گیری جنبش غیرمتعهدها داشت.

زندگی خانوادگی جواهر لعل نهرو

جواهر لعل نهرو علاوه بر فعالیتهای سیاسی، زندگی خانوادگی و خانواده برای او اهمیت زیادی داشت. او در سال ۱۹۱۶ با کاملا نهرو ازدواج کرد؛ زنی از خانواده‌ای فرهنگی و روشنفکر که نقش حمایت‌کننده و پشتیبان او در مسیر سیاسی و اجتماعی نهرو ایفا کرد. این زوج صاحب ۳ فرزند شدند: ایندرا گاندی، که بعدها نخستین نخست‌وزیر زن هند شد و دو فرزند دیگر به نام‌های راجیو نهرو و مادال. نهرو به خانواده و تربیت فرزندان خود اهمیت زیادی می‌داد و تلاش می‌کرد حتی در دوره‌های سخت سیاسی، وقت و توجه لازم را به اعضای خانواده اختصاص دهد. با وجود مشغله‌های فراوان، رابطه‌ای صمیمی و احترام‌آمیز با همسر و فرزندانش داشت و سعی می‌کرد ارزش‌های اخلاقی، تحصیل و مسئولیت‌پذیری را به فرزندانش منتقل کند. تجربه‌های جواهر لعل نهرو در انگلستان نقش بسیار مهمی در شکل‌گیری اندیشه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی او داشت و دیدگاه‌های او درباره هند مدرن و استقلال کشور را متحول کرد. به صورت تفصیلی می‌توان این نقش را این‌گونه توضیح داد:

تحصیلات و تجربه‌های نهرو در انگلستان

نهرو در دانشگاه کمبریج تحصیل کرد و با فلسفه، تاریخ و علوم سیاسی غرب آشنا شد. او پس از کمبریج، به انگلستان رفت و در انجمن حقوق لندن (Inner Temple) تحصیل حقوق کرد تا بتواند با قوانین و نظام قضایی غرب آشنا شود. در این مدت، او با اندیشه‌های فلسفی و سیاسی متفکرانی همچون جان لاک، روسو و هگل آشنا شد و مطالعات گسترده‌ای در زمینه دموکراسی، حکومت قانون و حقوق بشر انجام داد.

تأثیر بر اندیشه نهرو

مطالعه تاریخ و فلسفه غرب به او کمک کرد هند را در مقیاس جهانی ببیند و اهمیت توسعه اقتصادی، آموزش و صنعت را در ساختن هند مدرن درک کند.

آشنایی با مفاهیم آزادی، مشارکت سیاسی و عدالت اجتماعی، بعدها در سیاست‌های داخلی هند و تأسیس نهادهای دموکراتیک منعکس شد. تجربه زندگی در جامعه غربی و مواجهه با نظام‌های سیاسی و آموزشی پیشرفته، توانایی تحلیل مسائل پیچیده سیاسی و اجتماعی را در او پرورش داد.

رهبری اخلاق‌مدار و شفاف

نهرو با پایبندی به اصول اخلاقی، صداقت و عدالت، الگویی از رهبری مسئول و مورد اعتماد ارائه داد. این ویژگی باعث شد رهبران بعدی، به ویژه در خانواده

او، یعنی «ایندرا گاندی» و «راجیو نهرو» اهمیت صداقت، شفافیت و تعهد به مردم را در سیاست بیاموزند.

اهمیت دموکراسی و مشارکت مردمی

نهرو با ایجاد نظام دموکراتیک، احترام به قانون و حقوق شهروندی، اهمیت مشارکت مردم در حکومت را نشان داد. رهبران بعدی هند، از جمله ایندرا گاندی، با الهام از این دیدگاه، مسیر دموکراسی و تصمیم‌گیری جمعی را دنبال کردند، هرچند با سبک‌های متفاوت.

پایداری در برابر بحران‌ها

نهرو در دوران تقسیم هند و مشکلات پس از استقلال، با صبر و تدبیر عمل کرد. این رفتار او، الگویی از مدیریت بحران برای رهبران بعدی فراهم آورد و نشان داد که رهبری موفق نیازمند صبر، انعطاف و تصمیم‌گیری هوشمندانه است.

محیط زیست، میراث دیروز و امانت فردا

● الناز تیزکار

در دنیایی که رشد بی‌رویه مصرف و توسعه ناپایدار، طبیعت را با تهدیدهای جدی روبه‌رو کرده است، حفاظت از محیط زیست دیگر یک انتخاب نیست، بلکه ضرورتی انکارناپذیر برای ادامه حیات انسان و سایر موجودات زنده به شمار می‌آید.

حفاظت از محیط زیست تنها یک وظیفه اداری یا مسئولیت مقطعی نیست، بلکه سبک زندگی است؛ سبکی که در آن شیوه فکر کردن، انتخاب‌ها و رفتارهای روزمره انسان با احترام به طبیعت شکل می‌گیرد. زمانی که فرد تصمیم می‌گیرد مصرف آب و انرژی را کاهش دهد، از کیسه‌های پارچه‌ای استفاده کند، زباله‌ها را تفکیک کند یا از حمل‌ونقل عمومی بهره‌بردار، در واقع نگرشی پایدار به زندگی را برگزیده است.

اگر حفاظت از محیط زیست به یک سبک زندگی تبدیل شود، این نگرش از فرد به خانواده و از خانواده به جامعه گسترش می‌یابد. در چنین شرایطی، نسل‌های آینده نیز فرصت بهره‌مندی از طبیعت سالم را خواهند داشت. انتخاب سبک زندگی سبز، انتخاب آینده‌ای سالم‌تر، پایدارتر و انسانی‌تر است.

دریاچه‌ها و سفره‌های آب زیرزمینی و مصرف بهینه آب، از ارکان اصلی حفاظت محیط زیست است؛ زیرا آب مایه حیات است.

- ✓ **حفاظت از خاک و پوشش گیاهی:** جلوگیری از تخریب جنگل‌ها، مراتع و زمین‌های کشاورزی، و توجه به کاشت درخت، نقش مؤثری در جلوگیری از فرسایش خاک و تغییرات اقلیمی دارد.
- ✓ **حمایت از تنوع زیستی و حیات وحش:** حفاظت از گونه‌های گیاهی و جانوری، جلوگیری از شکار غیرمجاز و تخریب زیستگاه‌ها، به حفظ تعادل اکوسیستم کمک می‌کند.

تهدیدهای محیط زیست در جامعه

- ✓ **آلودگی هوا:** افزایش خودروها، مصرف سوخت‌های فسیلی، فعالیت صنایع آلاینده و ترافیک شهری، باعث آلودگی شدید هوا و بروز بیماری‌های تنفسی و قلبی شده است.
- ✓ **بحران آب:** مصرف بی‌رویه آب، مدیریت نادرست منابع آبی و

حفاظت از محیط زیست

- ✓ **مدیریت مصرف منابع طبیعی:** صرفه‌جویی در مصرف آب، برق، گاز و سوخت‌های فسیلی یکی از اصلی‌ترین بخش‌های حفاظت از محیط زیست است. استفاده درست از منابع، مانع از تخریب طبیعت و اتلاف سرمایه‌های ملی می‌شود.
- ✓ **کاهش و مدیریت پسماند:** کاهش تولید زباله، تفکیک زباله‌های تر و خشک و بازیافت، نقش مهمی در حفظ خاک، آب و سلامت انسان دارد. هر زباله‌ای که درست مدیریت نشود، تهدیدی برای محیط زیست است.
- ✓ **حفاظت از هوا و کاهش آلودگی:** استفاده کمتر از خودروهای شخصی، بهره‌گیری از حمل‌ونقل عمومی و انرژی‌های پاک، به کاهش آلودگی هوا و حفظ سلامت جامعه کمک می‌کند.
- ✓ **حفاظت از آب و منابع آبی:** جلوگیری از آلودگی رودخانه‌ها،

نقش آموزش و فرهنگ‌سازی

آموزش و فرهنگ‌سازی، ستون اصلی حفاظت از محیط زیست هستند. هیچ اقدامی، حتی قانون‌گذاری‌های سخت‌گیرانه، بدون آگاهی و درک عمومی از اهمیت طبیعت، نمی‌تواند تأثیر پایدار داشته باشد. آموزش از سنین کودکی باعث می‌شود افراد یاد بگیرند چگونه مصرف منابع را بهینه کنند، زباله‌ها را تفکیک کنند و رفتارهای روزمره خود را با احترام به طبیعت تنظیم کنند. رسانه‌ها، مدارس، برنامه‌های آموزشی و فعالیت‌های اجتماعی می‌توانند رفتارهای پایدار و دوستدار محیط زیست را ترویج دهند و نسل‌های آینده را با اهمیت حفظ منابع طبیعی آشنا کنند.

آیا استفاده ما از منابع طبیعی پایدار است؟

امروزه یکی از مهم‌ترین پرسش‌ها درباره محیط زیست این است که آیا استفاده ما از منابع طبیعی پایدار است یا خیر؟ واقعیت این است که بسیاری از رفتارهای انسانی نشان می‌دهد که مصرف منابع طبیعی غالباً بیش از ظرفیت طبیعت است. برداشت بی‌رویه از آب، استفاده بیش از حد از سوخت‌های فسیلی، قطع بی‌رویه درختان و بهره‌برداری غیرمسئولانه از خاک و معادن، نمونه‌هایی از عدم پایدارسازی منابع هستند. پایدارسازی منابع طبیعی یعنی استفاده عاقلانه، بهینه و مطابق با ظرفیت طبیعت، به گونه‌ای که نیازهای امروز تأمین شود بدون آنکه حق نسل‌های آینده برای بهره‌مندی از همان منابع تضییع شود. تنها با تغییر نگرش، اصلاح سبک زندگی و بهره‌گیری از فناوری‌های پاک و مدیریت صحیح، می‌توان مصرف منابع طبیعی را به سمت پایداری هدایت کرد.

آلودگی رودخانه‌ها و سفره‌های زیرزمینی، از جدی‌ترین تهدیدهای محیط زیست به شمار می‌آیند.

✓ **تخریب جنگل‌ها و مراتع:** قطع بی‌رویه درختان، آتش‌سوزی‌ها، چرای بیش از حد دام و تغییر کاربری زمین‌ها، موجب از بین رفتن پوشش گیاهی و افزایش فرسایش خاک شده است.

✓ **افزایش زباله و مدیریت نادرست پسماند:** تولید بالای زباله، دفن غیراصولی و استفاده زیاد از پلاستیک، خاک و آب را آلوده کرده و سلامت انسان و طبیعت را به خطر می‌اندازد.

✓ **نابودی تنوع زیستی:** شکار غیرمجاز، تخریب زیستگاه‌ها و آلودگی‌های محیطی، بسیاری از گونه‌های گیاهی و جانوری را در معرض انقراض قرار داده است.

این تهدیدها و تهدیدهای مشابه نشان می‌دهد که حفاظت از محیط زیست نیازمند آگاهی، مشارکت عمومی و تغییر در سبک زندگی و شیوه‌های مدیریتی است.

تفاوت بسیج در ایران با نمونه‌های جهانی

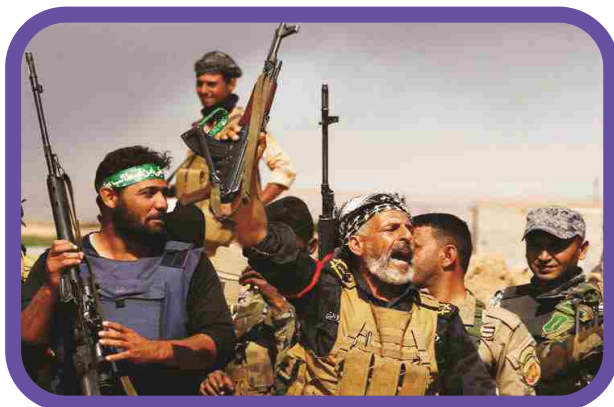
بسیج در ایران یک نهاد مردمی و نظامی است که از ویژگی‌ها و ماهیتی متفاوت با نمونه‌های مشابه در سایر کشورها برخوردار است. بسیج در سال ۱۳۵۸ و پس از پیروزی انقلاب اسلامی تشکیل شد، هدف اصلی بسیج مردمی، حمایت از امنیت کشور، کمک به محرومان، فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی و همچنین حضور در مواقع بحران است. در بسیاری از کشورها، مفهومی شبیه بسیج معمولاً محدود به نیروهای نظامی ذخیره یا دفاعی است و نقش آن عمدتاً دفاع از کشور در مواقع جنگ یا بحران‌های امنیتی است. برخلاف ایران، این سازمان‌ها معمولاً در فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی حضور ندارند و مشارکت مردم در آنها کمتر از بسیج در ایران است.

بسیج ونزولا

بسیج لیبی

بسیج عراق

بسیج روسیه

بسج ایران

چگونه از سرماخوردگی و آنفولانزا دور بمانیم

○ سمیه سیمین قد

در فصل‌های سرد، سرماخوردگی و آنفولانزا یکی از رایج‌ترین بیماری‌ها هستند، اما با رعایت چند نکته ساده می‌توان احتمال ابتلا به آن‌ها را کاهش داد. رعایت بهداشت فردی مهم‌ترین گام است؛ شست‌وشوی مرتب دست‌ها با آب و صابون، خودداری از لمس صورت، بینی و دهان با دست‌های آلوده، و استفاده از دستمال هنگام عطسه یا سرفه از انتقال ویروس‌ها جلوگیری می‌کند. تقویت سیستم ایمنی نیز نقش مهمی دارد. مصرف مواد غذایی حاوی ویتامین‌ها، خواب کافی، ورزش منظم و کاهش استرس به بدن کمک می‌کند تا بهتر با ویروس‌ها مقابله کند. همچنین رعایت فاصله اجتماعی در محیط‌های شلوغ و پرهیز از حضور در مکان‌های بسته و پرزدحام، به کاهش احتمال ابتلا کمک می‌کند.

تفاوت سرماخوردگی و آنفولانزا

سرماخوردگی و آنفولانزا هر دو بیماری‌های ویروسی دستگاه تنفسی هستند، اما در شدت، علائم و نحوه پیشگیری با هم تفاوت دارند. سرماخوردگی معمولاً خفیف است و با علائمی مانند آبریزش بینی، گلودرد، عطسه و خستگی خفیف آغاز می‌شود و اغلب در مدت ۳ تا ۷ روز بهبود می‌یابد. در مقابل، آنفولانزا بیماری شدیدتری است که ناگهان شروع می‌شود و با تب بالا، درد عضلات و مفاصل، سردرد شدید، خستگی زیاد و سرفه خشک همراه است.

سرماخوردگی معمولاً نیاز به درمان خاصی ندارد و با استراحت، نوشیدن مایعات و مراقبت‌های خانگی کنترل می‌شود، اما آنفولانزا ممکن است به داروهای ضدویروس نیاز داشته باشد و واکسن سالانه برای پیشگیری از آن توصیه می‌شود. بنابراین، شناخت تفاوت‌های این دو بیماری به ما کمک می‌کند تا اقدامات پیشگیرانه مناسب انجام دهیم و از عوارض جدی جلوگیری کنیم.

راه‌های پیشگیری از سرماخوردگی و آنفولانزا

رعایت بهداشت فردی یکی از مؤثرترین روش‌ها برای پیشگیری از سرماخوردگی و آنفولانزا است. شست‌وشوی مرتب دست‌ها با آب و صابون، به ویژه قبل از غذا خوردن و پس از بازگشت از مکان‌های عمومی، نقش مهمی در جلوگیری از انتقال ویروس‌ها دارد. استفاده از دستمال هنگام عطسه یا سرفه و خودداری از لمس صورت، بینی و دهان با دست‌های آلوده نیز احتمال ابتلا را کاهش می‌دهد.

همچنین، پوشیدن لباس مناسب و گرم در فصل سرما و تهویه مناسب محیط‌های بسته می‌تواند از انتشار ویروس‌ها جلوگیری کند. رعایت فاصله مناسب از افراد بیمار و پرهیز از حضور در محیط‌های شلوغ و پر ازدحام، به کاهش خطر ابتلا کمک می‌کند. با پایبندی به این نکات ساده اما مؤثر، می‌توان سلامت خود و دیگران را در برابر سرماخوردگی و آنفولانزا حفظ کرد و از شیوع بیماری در جامعه جلوگیری نمود.

تقویت سیستم ایمنی بدن با غذا و ویتامین‌ها

تغذیه سالم نقش بسیار مهمی در تقویت سیستم ایمنی بدن و پیشگیری از سرماخوردگی و آنفولانزا دارد. مصرف میوه‌ها و سبزیجات تازه که سرشار از ویتامین C مانند پرتقال، لیمو، کیوی، فلفل دلمه‌ای و کلم بروکلی هستند، به افزایش مقاومت بدن در برابر ویروس‌ها کمک می‌کند. ویتامین D که از طریق نور خورشید و برخی منابع غذایی مانند ماهی‌های چرب، تخم‌مرغ و شیر غنی‌شده تأمین می‌شود، نیز نقش

مؤثری در تقویت سیستم ایمنی دارد.

علاوه بر این، مواد غذایی حاوی روی (زینک) مانند گوشت کم‌چرب، حبوبات و مغزها، پروتئین کافی و چربی‌های سالم مانند روغن زیتون و آووکادو به عملکرد بهتر سیستم ایمنی کمک می‌کنند. مصرف مایعات کافی، به ویژه آب و سوپ‌های گرم، نیز باعث حفظ رطوبت بدن و جلوگیری از خشکی مخاط‌های تنفسی می‌شود که نقش دفاعی مهمی در برابر ویروس‌ها دارند.

با رعایت تغذیه متعادل و گنجاندن این مواد غذایی در رژیم روزانه، بدن توانایی بهتری برای مقابله با سرماخوردگی و آنفولانزا پیدا می‌کند و سلامت عمومی افزایش می‌یابد.

پیشگیری از مبتلا شدن با تزریق واکسن آنفلانزا

واکسن آنفولانزا به‌ویژه برای افرادی توصیه می‌شود که در معرض خطر بالای ابتلا یا عوارض شدید بیماری قرار دارند. کودکان زیر ۶ سال و افراد بالای ۶۵ سال به دلیل ضعف نسبی سیستم ایمنی، گروه‌های پرخطر محسوب می‌شوند. همچنین افراد دارای بیماری‌های مزمن مانند بیماری‌های قلبی، ریوی، دیابت یا نقص ایمنی و زنان باردار که تغییرات فیزیولوژیکی بدن آن‌ها را آسیب‌پذیرتر می‌کند، باید واکسن دریافت کنند.

علاوه بر این، کارکنان بهداشت و درمان به دلیل تماس مستقیم با بیماران و افرادی که در مراکز جمعی زندگی می‌کنند، مانند خانه سالمندان یا خوابگاه‌ها، در اولویت هستند. دریافت واکسن آنفولانزا نه تنها فرد را در برابر بیماری محافظت می‌کند، بلکه با کاهش شدت بیماری و جلوگیری از شیوع آن، سلامت جامعه را نیز تضمین می‌نماید.

ویژگی‌های کویر

کویرها عموماً دارای آب و هوای خشک، دمای بالا در روز و سرمای شدید در شب، و پوشش گیاهی کم و پراکنده هستند. شنزارها، تپه‌های ماسه‌ای، کفه‌های نمکی و صخره‌ها، مناظر طبیعی منحصر به فردی ایجاد کرده‌اند که تجربه دیداری و روحی خاصی به انسان منتقل می‌کند. شب‌های کویر با آسمان صاف و پرستاره، فرصت مناسبی برای مشاهده کهکشان و مطالعه نجوم فراهم می‌کنند.

کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین کویرهای ایران

ایران یکی از کشورهایی است که تنوع بسیار بالایی از کویرها دارد و این کویرها از نظر وسعت و ویژگی‌ها با هم متفاوت‌اند. بزرگ‌ترین کویر ایران، کویر لوت است که حدود ۵۰ هزار کیلومتر مربع وسعت دارد و در استان‌های کرمان، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان گسترده شده است. در مقابل، کوچک‌ترین کویر ایران، کویر ری است که در جنوب تهران قرار دارد و وسعت آن کمتر از ۵۰ کیلومتر مربع است. این کویر بیشتر به صورت یک دشت کوچک نمکی با پوشش گیاهی محدود شناخته می‌شود و به دلیل نزدیکی به مناطق مسکونی، امکان دسترسی آسان برای بازدیدکنندگان دارد.

بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین کویر دنیا

بزرگ‌ترین کویر جهان صحرا (Sahara) است که در شمال آفریقا واقع شده است. این کویر تقریباً ۹ میلیون کیلومتر مربع وسعت دارد و کشورهای متعددی را در بر می‌گیرد. صحرا با چشم‌اندازهای وسیع، تپه‌های شنی بزرگ، دشت‌های سنگی و کفه‌های نمکی، یکی از مشهورترین و وسیع‌ترین مناطق کویری جهان است. کوچک‌ترین کویر جهان معمولاً کویر مارانگایو در کشور استرالیا یا برخی از کویرهای کوچک در خاورمیانه و آمریکای جنوبی معرفی می‌شوند.

کویرنوردی؛ سفری به دل سکوت و عظمت طبیعت

○ سارا صادقی

کویر با وسعت پهناور، سکوت عمیق و چشم‌اندازهای بی‌پایانش، تجربه‌ای منحصر به فرد از طبیعت ارائه می‌کند. کویرنوردی تنها سفری تفریحی نیست؛ این فعالیت فرصتی است برای کشف زیبایی‌های بکر، تقویت جسم و ذهن، و تجربه آرامشی که در شلوغی شهرها نایاب است. با برنامه‌ریزی درست، آمادگی کافی و رعایت اصول ایمنی، هر فرد می‌تواند دل به این دنیای صحرایی بسپارد و تجربه‌ای فراموش‌نشدنی داشته باشد. کویرنوردی، تجربه‌ای است که انسان را با زیبایی‌های خیره‌کننده و منحصر به فرد طبیعت ایران و جهان آشنا می‌کند. کویرها، با وسعت پهناور، سکوت عمیق، آسمان پرستاره و چشم‌اندازهای بی‌نظیر، محیطی متفاوت از شهرهای شلوغ و زندگی روزمره را ارائه می‌دهند. اما کویرنوردی تنها یک تفریح نیست؛ این فعالیت نیازمند آمادگی جسمی، روانی و تجهیزات مناسب است تا هم لذت‌بخش باشد و هم ایمن.

کویرهای کوچک معمولا ویژگی‌های کویری مانند خشکی، دشت‌های شنی یا نمکی و پوشش گیاهی کم را دارند، اما وسعت آن‌ها به اندازه صحراها و کویرهای بزرگ جهان نیست.

آمادگی و تجهیزات مورد نیاز کویرنوردی

کویرنوردی نیازمند برنامه‌ریزی دقیق است. همراه داشتن آب کافی، خوراکی‌های مقوی، لباس مناسب برای گرما و سرما، کفش راحت و مقاوم، کلاه و عینک آفتابی از ملزومات اساسی است. همچنین نقشه، قطب‌نما یا GPS و تجهیزات اضطراری برای مواقع خاص بسیار حیاتی هستند. به دلیل تغییرات دمای شدید، استفاده از لایه‌بندی لباس و محافظت در برابر آفتاب اهمیت زیادی دارد.

نکات ایمنی در کویرنوردی

یکی از چالش‌های اصلی کویر، گرما و تشنگی است. نباید هرگز بدون آب کافی و آگاهی از مسیرها وارد کویر شد. همچنین آشنایی با مسیرها و مسیرهای فرار اضطراری، اطلاع‌رسانی به دیگران درباره برنامه سفر و همراه داشتن تجهیزات کمک‌های اولیه، از جمله نکات حیاتی برای ایمنی کویرنوردان است.

توجه به حفاظت از محیط زیست کویر

یکی از مسئولیت‌های کویرنوردان، رعایت حفظ پاکیزگی و حفاظت از محیط زیست است. ریختن زباله، آسیب به پوشش گیاهی و حرکت خارج از مسیرهای تعیین شده می‌تواند به اکوسیستم شکننده کویر آسیب برساند. بنابراین رعایت اصول کویرگردی پایدار، از جمله جمع‌آوری زباله‌ها، استفاده حداقلی از منابع طبیعی و احترام به حیات وحش، اهمیت زیادی دارد.

گرما و سرمای شدید کویر

محافظت از خود در برابر گرما و سرمای شدید کویر یکی از مهم‌ترین نکات در کویرنوردی است و نیازمند آمادگی و تجهیزات مناسب است. در روزهای گرم کویر، استفاده از لباس‌های سبک، نخ‌ی و روشن، کلاه لبه‌دار و عینک آفتابی به کاهش تأثیر نور مستقیم خورشید کمک می‌کند. نوشیدن مایعات کافی و منظم نیز برای جلوگیری از کم‌آبی بدن ضروری است و بهتر است از نوشیدنی‌های خیلی سرد یا بسیار شیرین پرهیز شود. در شب‌ها و هنگام سرمای شدید، لباس‌های گرم و چندلایه و استفاده از پوشش‌های محافظت‌کننده برای دست و پا اهمیت دارد، زیرا دمای هوا به سرعت کاهش می‌یابد. همچنین داشتن چادر مناسب یا پناهگاه موقت می‌تواند انسان‌ها را از باد و سرما محافظت کند و خواب راحت‌تری در شب فراهم آورد.

تخریب اموال عمومی؛ تهدیدی برای جامعه و امنیت اجتماعی

امیر قاسمی

تخریب اموال عمومی یکی از رفتارهای مخرب اجتماعی است که نه تنها به سرمایه‌های عمومی آسیب می‌زند، بلکه امنیت، آرامش و رفاه جامعه را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. اموال عمومی شامل تجهیزات شهری، پارک‌ها، چراغ‌های خیابان، وسایل حمل‌ونقل عمومی، بناهای تاریخی و مدارس است که با سرمایه‌های مردم ساخته شده‌اند و استفاده درست از آنها وظیفه هر شهروند است. تخریب این اموال موجب هزینه‌های سنگین برای بازسازی و تعمیر می‌شود و منابعی را که می‌توانست برای خدمات بهتر به جامعه صرف شود، هدر می‌دهد. علاوه بر این، مشاهده اموال خراب شده و بی‌توجهی به آنها می‌تواند حس بی‌مسئولیتی و بی‌احترامی را در جامعه تقویت کند و نظم اجتماعی را به خطر بیندازد.

چراغ‌های معابر، وسایل حمل‌ونقل عمومی، ساختمان‌های دولتی، مدارس، کتابخانه‌ها، بیمارستان‌ها و بناهای تاریخی می‌شود. استفاده درست و حفاظت از این اموال وظیفه هر شهروند است، زیرا تخریب یا بی‌توجهی به آنها باعث هدررفت منابع عمومی، ایجاد هزینه‌های اضافی برای تعمیر و بازسازی و کاهش رفاه اجتماعی می‌شود. حفظ اموال عمومی نه تنها یک مسئولیت قانونی است، بلکه نشانه احترام به حقوق دیگران، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و تعهد به پیشرفت جامعه نیز محسوب می‌شود.

اموال عمومی و اهمیت حفاظت از آنها

اموال عمومی شامل همه دارایی‌ها و تجهیزات مشترکی است که با سرمایه‌های مردم و دولت ساخته شده و برای استفاده همگانی در دسترس قرار دارد. این اموال شامل خیابان‌ها، پل‌ها، پارک‌ها، فضای سبز،

قوانین داخل کشور درباره تخریب اموال عمومی

تخریب اموال عمومی در ایران یک جرم اجتماعی و قانونی محسوب می‌شود و قانون‌گذار برای آن مجازات‌های مشخصی در نظر گرفته است. اموال عمومی شامل پارک‌ها، خیابان‌ها، وسایل حمل‌ونقل عمومی، روشنایی معابر، ساختمان‌های دولتی و مدارس می‌شود که با سرمایه‌های عمومی ساخته شده‌اند و حفاظت از آن‌ها بر عهده همه شهروندان است. بر اساس قوانین کیفری ایران، هر گونه تخریب، آتش‌سوزی، شکستن یا تغییر کاربری اموال عمومی جرم محسوب شده و مرتکب می‌تواند به حبس، جزای نقدی یا هر دو محکوم شود. علاوه بر مجازات‌های قانونی، مسئولیت جبران خسارت مالی وارد شده نیز بر عهده فرد یا گروه خاطی است. این قوانین با هدف حفظ نظم اجتماعی، امنیت مردم و استفاده بهتر از منابع عمومی تدوین شده‌اند. رعایت آن‌ها نه تنها از نظر قانونی الزامی است، بلکه نشان‌دهنده مسئولیت‌پذیری اجتماعی و احترام به حقوق دیگران است و به پیشرفت و رفاه جامعه کمک می‌کند.

قوانین خارج از کشور درباره تخریب اموال عمومی

در بسیاری از کشورهای جهان نیز تخریب اموال عمومی یک جرم شناخته می‌شود و قوانین مشابهی برای جلوگیری و مجازات آن وجود دارد، هرچند شیوه برخورد و شدت مجازات‌ها ممکن است متفاوت باشد. در برخی کشورهای آسیایی، مانند ژاپن و سنگاپور، علاوه بر جریمه‌های مالی و زندان، احترام فرهنگی به فضای عمومی و نظم اجتماعی باعث شده رفتارهای مخرب به حداقل برسد و جامعه خودکنترلی بالایی داشته باشد. در کل، رویکرد جهانی ترکیبی از مجازات قانونی، جبران خسارت و فرهنگ‌سازی است تا تخریب اموال عمومی کاهش یابد و منابع مشترک جامعه محفوظ بماند.

تخریب اموال عمومی و پیامدهای آن برای جامعه

تخریب اموال عمومی تأثیرات گسترده‌ای بر امنیت، رفاه و نظم اجتماعی دارد و هزینه‌های زیادی بر جامعه تحمیل می‌کند. وقتی افراد به اموال مشترک احترام نگذارند، وسایل و تجهیزات شهری مانند پارک‌ها، چراغ‌های خیابان، وسایل حمل‌ونقل عمومی و ساختمان‌های دولتی آسیب می‌بینند و استفاده از آن‌ها برای دیگران دشوار یا غیرممکن می‌شود. این رفتار باعث هدر رفتن منابع مالی می‌شود، زیرا هزینه‌های سنگین تعمیر و بازسازی از بودجه عمومی پرداخت می‌شود و منابعی که می‌توانست برای خدمات بهتر به مردم صرف شود، صرف ترمیم خسارت‌ها می‌شود. علاوه بر جنبه اقتصادی، تخریب اموال عمومی حس ناامنی، بی‌اعتمادی و بی‌مسئولیتی اجتماعی را در جامعه تقویت می‌کند و نظم و آرامش عمومی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

تقویت فرهنگ احترام به اموال عمومی در جامعه

احترام به اموال عمومی یکی از پایه‌های نظم اجتماعی و پیشرفت جامعه است و تقویت این فرهنگ نیازمند تلاش‌های همگانی است. آموزش و فرهنگ‌سازی از سنین کودکی نقش مهمی در شکل‌گیری رفتارهای مسئولانه دارد؛ مدارس و خانواده‌ها می‌توانند با آموزش اهمیت استفاده درست از وسایل مشترک، ارزش منابع عمومی و پیامدهای تخریب آن‌ها، شهروندانی مسئولیت‌پذیر پرورش دهند. رسانه‌ها و برنامه‌های اجتماعی نیز می‌توانند با اطلاع‌رسانی و معرفی نمونه‌های موفق حفاظت از اموال عمومی، آگاهی مردم را افزایش دهند و رفتارهای مثبت را الگو قرار دهند. علاوه بر این، اجرای قوانین و نظارت مؤثر بر تخریب اموال عمومی باعث می‌شود شهروندان نسبت به عواقب اقدامات خود آگاه شوند و از رفتارهای مخرب پرهیز کنند.

افضل الساعات

○ رضا فدافی

داخل چادر، فضای گرم و صمیمی خاصی حاکم بود. نور چراغ، سایه‌ها را روی دیواره برزنتی می‌رقصاند و صدای خنده بچه‌ها با هم قاطی شده بود. هر کسی به شکلی سعی می‌کرد حال و هوای جمع را شادتر کند؛ یکی خاطره‌ای از خانه تعریف می‌کرد، دیگری خاطره‌ای از اردوهای قبلی، آن طرف‌تر هم چند نفر با شوخی‌های بی‌وقفه، نفس جمع را از خنده بند آورده بودند. زمان، بی‌صدا می‌گذشت و کسی حواسش به عقربه‌های ساعت نبود.

در میان این شور و شلوغی، اما، یکی از بچه‌ها حال و هوای دیگری داشت. به قول معروف، رفته بود توی لاک خودش. ساکت و آرام، گوشه‌ای نشست‌ه بود و کوله‌پشتی‌اش را به دیواره چادر تکیه داده بود. دست‌هایش را در هم گره کرده و نگاهش به نقطه‌ای نامعلوم خیره مانده بود. چهره‌اش نشان می‌داد که ذهنش جای دیگری‌ست؛ انگار میان خاطره‌ها یا فکری عمیق غوطه‌ور شده باشد. گویی اصلاً در آن چادر و میان آن جمع حضور نداشت.

بچه‌ها که سکوتش را دیده بودند، بی‌کار ننشستند. یکی متلکی انداخت، یکی اسمش را با خنده صدا زد، آن یکی کنایه‌ای گفت تا شاید لبخندی از او بگیرد؛ اما او بی‌تفاوت به تمام این شوخی‌ها، همچنان آرام نشست‌ه بود؛ نه لبخندی، نه واکنشی، نه حتی نگاهی. ناگهان، بی‌مقدمه سرش را بالا آورد. نگاهش را به جمع دوخت و با صدایی که جدیت در آن موج می‌زد گفت:

«بسه دیگه... شوخی بسه!»

جمع یک‌باره ساکت شد. خنده‌ها نیمه‌کاره ماند. همه با تعجب به او نگاه کردند. از آن آدم کم‌حرف و آرام، چنین لحن محکم و قاطعی بعید بود. مکثی کرد و ادامه داد:

«اگه خیلی حال دارین، به سؤال من جواب بدین.»

چند نفر لبخند زدند، بعضی‌ها به هم نگاه کردند. هنوز کسی نفهمیده بود چه خبر است، که گفت:

«هرکی جواب درست بده، بهش جایزه می‌دم.»

حالا دیگر کنجاوی همه تحریک شده بود. کسی گفت «بگو ببینیم چی می‌پرسی!» و او آرام گفت:

«آقایون... افضل‌الساعات؛ یعنی بهترین ساعت‌ها کدام است؟»

صدای پچ‌پچ بچه‌ها در چادر پیچید. سؤال ساده به نظر می‌رسید، اما لحنش نشان می‌داد جواب ساده‌ای ندارد. یکی از بچه‌ها کمی فکر کرد و گفت:

«دل نیمه‌شب، قبل از اذان، برای نماز شب...»

او لبخند زد؛ لبخندی که بیشتر شبیه لبخند کسی بود که جواب را از قبل می‌داند:

«غلطه... آی غلطه! اشتباه فرمودین.»

دیگری با اعتماد به نفس گفت:

«اذان صبح؛ شروع روز، وقت نماز، وقت برکت.»

گفت:

«به‌به... اینم غلطه.»

یکی ظهر را گفت، یکی غروب را، یکی وقت افطار را، آن یکی سحر ماه رمضان را. هرکس براساس دانسته‌ها، تجربه‌ها و برداشت‌های خودش نظری می‌داد. بحث بالا گرفت. زمان گذشت. نزدیک به نیم ساعت همه حرف زدند، استدلال آوردند، حتی کمی جر و بحث هم شد، اما جواب او همچنان یکی بود:

«نه.»

کم‌کم خستگی و دلخوری در چهره‌ها پیدا شد. یکی گفت:

«آقا انصافاً حال‌گیری می‌کنی‌ها! ما دیگه چیزی به ذهنمون نمی‌رسه.»

او مکثی کرد. نگاهی به چهره‌های خسته اما مشتاق انداخت. لبخند آرامی روی لب‌هایش نشست؛ از آن لبخندهایی که آدم را هم آرام می‌کند و هم منتظر.

گفت: «از نظر بنده.. بهترین ساعت‌ها، ساعتی است که ساخت وطن باشد و دست کوارتز و سیتی‌زن و سیکو پنچ را از پشت ببندد!»

برای چند ثانیه سکوت حکم‌فرما شد؛ بعد ناگهان خنده جمع بلند شد.

بعضی‌ها سرشان را تکان می‌دادند، بعضی‌ها می‌خندیدند و بعضی زیر لب می‌گفتند: «عجب جواب قشنگی!»

او هم با همان لبخند، از جایش بلند شد. کوله‌اش را برداشت و گفت:

«خب آقایون، وقت نمازه... افضل‌الساعات هم که معلوم شد.»

و رفت تا خودش را برای نماز ظهر آماده کند، در حالی که فضای چادر هنوز پر از خنده و فکر بود؛ خنده‌ای که به تأمل ختم می‌شد.

فیلم «ج»

۳۴

تفاوت فیلم‌های ایرانی و غربی در موضوع مقاومت

○ محدثه فرامرزی

تجاوز مقاومت می‌کنند. در این آثار، ارزش‌های اخلاقی، اعتقادات دینی و هویت ملی نقش مرکزی دارند و حتی لحظات تلخ و سخت، با امید و ایمان به پایان می‌رسند. در مقابل، بسیاری از فیلم‌های غربی که موضوع مقاومت را نشان می‌دهند، بیشتر بر هیجان، تکنیک‌های جنگی و درام فردی تمرکز دارند. شخصیت‌ها معمولاً با یک بحران شخصی یا قهرمانی

فیلم‌هایی که به موضوع مقاومت می‌پردازند، در کشورهای مختلف با نگاه‌ها و رویکردهای متفاوت ساخته می‌شوند. در ایران، سینمای مقاومت اغلب بر تجلیل از ایثار، شجاعت و همبستگی مردم در شرایط جنگی و سختی‌های اجتماعی تمرکز دارد. نمونه‌هایی از این فیلم‌ها، روایت‌های صادقانه و انسانی از رزمندگان و مردم عادی است که در برابر ظلم و

نونه های فیلم مقاومت غربی

این فیلمها بیشتر بر اکشن، قهرمانی فردی و هیجان نبرد تمرکز دارند:

- **جات، سرباز رایان (۱۹۹۸)**: مقاومت گروهی و فردی در جنگ جهانی دوم، با تمرکز بر صحنه‌های اکشن و قهرمان فردی
- **دانکرک (۲۰۱۷)**: مقاومت نظامیان در شرایط بحرانی با تمرکز بر تلاش برای بقا و هیجان لحظه‌ای
- **سکوی شجاعت (۲۰۱۶)**: مقاومت فردی و اخلاقی یک سرباز که از کشتن سربازان دشمن خودداری می‌کند
- **سقوط بلک هاوک (۲۰۰۱)**: تمرکز بر مقاومت و مبارزه نظامیان در شرایط جنگی شدید و اکشن
- **خشم (۲۰۱۴)**: مقاومت و همبستگی گروهی در نبردهای مرگبار جنگ جهانی دوم، با جلوه‌های سینمایی اکشن

ویژگی اصلی این فیلمها تمرکز بر قهرمانی فردی، صحنه‌های جنگی هیجانی، درام و اکشن، و اغلب توجه به بحران‌های روانی شخصیت‌ها

نونه ایمان در فیلم‌های ایرانی مقاومت

ایمان به خدا و باورهای معنوی، یکی از عناصر اصلی در سینمای مقاومت ایران است که باعث تمایز آن از فیلم‌های غربی می‌شود. در بسیاری از آثار دفاع مقدس، شخصیت‌ها نه تنها در برابر دشمن فیزیکی مقاومت می‌کنند، بلکه با تکیه بر ایمان، امید و اخلاقیات توانایی ادامه مسیر را پیدا می‌کنند. ویژگی مشترک در همه این فیلمها این است که ایمان و باورهای مذهبی و اخلاقی، به عنوان نیروی محرک و راهنمای اخلاقی در داستان عمل می‌کند و شخصیت‌ها را به ایثار و مقاومت جمعی سوق می‌دهد. در واقع، مقاومت در سینمای ایرانی، نه تنها یک نبرد فیزیکی، بلکه یک آزمون ایمان و اخلاق است.

فردی مواجه می‌شوند و موفقیت‌شان بیشتر به هوشمندی، استراتژی و شجاعت شخصی بستگی دارد تا به یک ارزش جمعی یا اعتقادات معنوی. در این آثار، مقاومت اغلب به شکل یک نبرد حماسی و پرتنش نمایش داده می‌شود که تمرکز آن بر روی صحنه‌های اکشن و کشمکش است. بنابراین می‌توان گفت که فیلم‌های ایرانی مقاومت را از منظر انسان‌دوستی، ایثار و پایداری به ارزش‌ها روایت می‌کنند، در حالی که فیلم‌های غربی بیشتر بر هیجان، فردگرایی و درام اکشن تکیه دارند. این تفاوت نشان‌دهنده نگاه فرهنگی و فلسفی هر جامعه نسبت به مفهوم مقاومت و ایستادگی است.

تفاوت اصلی این است که فیلم‌های غربی مقاومت را از زاویه فرد و نبرد هیجانی روایت می‌کنند، در حالی که فیلم‌های ایرانی مقاومت را از زاویه جمعی، اخلاقی و معنوی نشان می‌دهند.

نونه های فیلم مقاومت ایرانی

این فیلمها غالباً به دفاع مقدس، ایثار جمعی و ارزش‌های انسانی و دینی می‌پردازند:

- **باد ما را خواهد برد (۱۳۶۶)**: نگاهی به مقاومت و ایستادگی شخصیت‌ها در شرایط سخت
- **پرواز در شب (۱۳۶۶)**: تمرکز بر خلبانان ایرانی و شجاعتشان در دفاع از کشور
- **چ (۲۰۱۲)**: مقاومت شخصیت‌ها در برابر ظلم و فداکاری برای هم‌زمان
- **روزهای زندگی (۱۹۸۷)**: زندگی و تلاش مردم در مناطق جنگ‌زده و دفاع از هویت ملی
- **به نام پدر (۲۰۱۰)**: داستانی از مقاومت در مقابل ظلم و دشمن

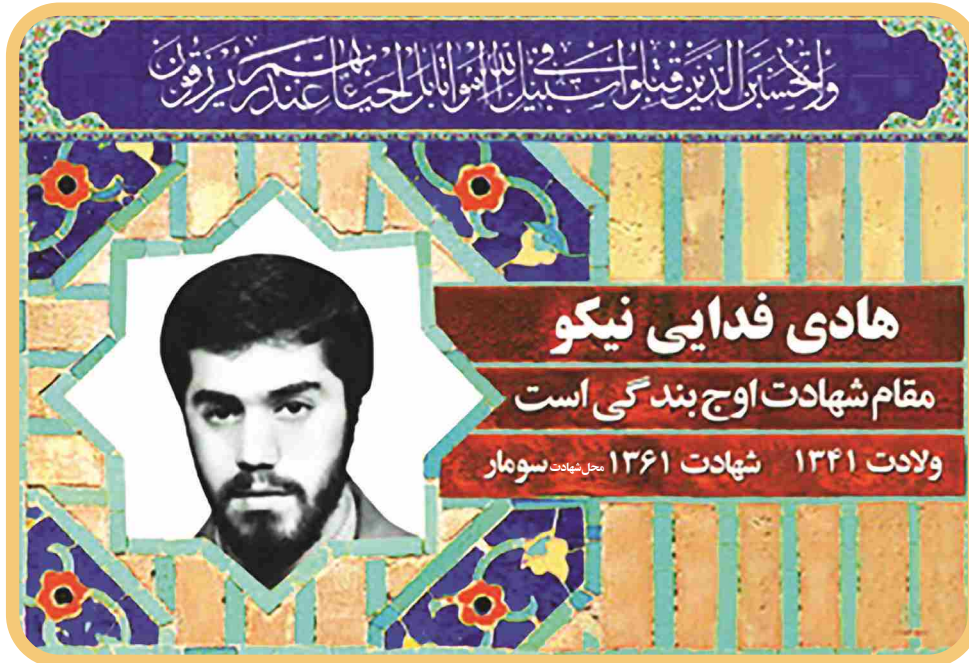
ویژگی اصلی این فیلمها تمرکز بر ایثار جمعی، ارزش‌های اخلاقی و معنوی، پایداری به هویت ملی و دینی است.

دانکرک

چ

از برف‌بازی‌های کودکی تا رشادت در جبهه‌ها

○ مهدخت نعمت زاده

خواهر شهید «هادی فدایی نیکو»، خاطرات تلخ و شیرین دوران کودکی و جبهه رفتن برادرش را با ما به اشتراک گذاشت. از برف‌بازی‌های زمستانی با پدر و مادر گرفته تا مقاومت و رشادت هادی در جبهه‌ها و شهادتش در عملیات مسلم‌بن‌عقیل، روایت او تصویری زنده از عشق، ایثار و خانواده‌ای سخت‌کوش ارائه می‌دهد که هنوز یاد و نام شهیدا در زندگی روزمره‌شان جاری است. ماحصل این گفتگو را در این شماره از مجله شاهد جوان می‌خوانید.

اما پر از محبت و برکت.

بدرتان چه ویژگی‌ای داشت که برایتان ماندگار شده؟

پدرم مردی بسیار سخت‌کوش و امین بود. چون همه به او اعتماد داشتند حساب و کتاب بارفروش‌ها را انجام می‌داد. هیچ کاری برایش عار نبود. همیشه با دست پر به خانه می‌آمد؛ ماهی، میوه، یا هر چه روزی‌مان بود. مهم‌تر از همه، نان حلال برایش اصل بود.

لطفاً خودتان را معرفی کنید

مریم فدایی نیکو هستیم، خواهر شهید هادی فدایی نیکو.

از خانواده و دوران کودکی‌تان بگویید.

ما یک خانواده هفت‌نفره بودیم؛ پدرم حاج رضا، مادرم اکرام‌خانم و ما پنج فرزند. پدرم در بازار سرچشمه ماهی‌فروش بود. هر روز صبح زود، موقع اذان، سرکار می‌رفت و غروب برمی‌گشت. صدای نمازش هنوز در گوشم هست. زندگی ساده‌ای داشتیم،

❑ از خاطرات شیرین کودکی تان چه چیزی بیشتر در ذهنتان مانده؟

برف‌بازی‌های زمستان. وقتی برف سنگین می‌آمد، با پدر و مادرم پشت‌بام را پارو می‌کردیم. بعد توی حیاط و کوچه تپه برفی درست می‌کردیم. من و برادرانم تونل می‌زدیم و بازی می‌کردیم. بعدش مادرم آش‌رشته می‌پخت و دور کرسی جمع می‌شدیم. آن لحظه‌ها، بهترین خاطرات زندگی من است.

❑ درباره برادر شهیدتان، هادی، برایمان بگویید.

هادی بسیار پرانرژی، خوش‌اخلاق و اجتماعی بود. از نوجوانی کار می‌کرد؛ از فروش میوه با گاری دستی تا کار در تالار پذیرایی. می‌گفت هیچ کاری عار نیست، مهم نان حلال است. همیشه طرف حق می‌ایستاد و دیگران را تشویق می‌کرد حقشان را بگیرند.

❑ چه زمانی هادی تصمیم گرفت به جبهه برود؟

سال ۵۹ که جنگ شروع شد، هادی فقط ۱۶ سال داشت. شب‌ها در مسجدهای محله نگرهبانی می‌داد. یک روز گفت می‌خواهد به جبهه برود. پدر و مادرم مخالف بودند، اما او آن قدر اصرار کرد، التماس کرد و اشک ریخت تا بالاخره پدرم گفت: «می‌سپارم به خدا.»

❑ اولین اعزام ایشان کجا بود؟

اول به عنوان بسیجی از پایگاه مالک‌اشتر به بانه اعزام شد. بعد از دو هفته مرخصی آمد. سال آخر دبیرستان بود و رشته اقتصاد می‌خواند، اما دلش جبهه بود.

❑ از نامه‌ها و تماس‌های برادرتان چه خاطره‌ای در ذهن شما مانده؟

همیشه می‌نوشت نگران من نباشید، همه چیز خوب است. هیچ وقت از سختی‌ها نمی‌گفت. می‌گفت امام زمان (عج) همراه ماست. یک بار بعد از یک ساعت و نیم انتظار، به تلفن خانه همسایه زنگ زد. همان آخرین تماسش بود و چند وقت بعد در عملیات مسلم‌بن‌عقیل به شهادت رسید.

❑ خبر شهادت برادرتان را چطور دریافت کردید؟

۱۲ مهر ۱۳۶۱. من کلاس سوم دبستان بودم. مرا به خانه عمو بردند. وقتی به کوچه خودمان رسیدم، حجله را دیدم. مادرم گفت: «هادی شهید شده.» آن لحظه هیچ وقت از یادم نمی‌رود.

❑ پیکر شهید چه زمانی پیدا شد؟

۵۷ روز خبری از پیکرش نبود. بعد از خوابی که مادرم دید، برادرم مهدی به باختران رفت و پیکر هادی در سردخانه شناسایی شد.

❑ تأثیر این اتفاق بر پدرتان چگونه بود؟

پدرم بعد از شهادت هادی آرام و قرار نداشت. شب‌ها نمی‌خوابید، دنبال شناسایی پیکر شهدا می‌رفت. تا آخر عمرش داغدار بود. ۱۵ سال است که پدرم هم از دنیا رفته.

❑ امروز، بعد از سال‌ها، چه حسی نسبت به برادرتان دارید؟

همیشه کنار من است. هر وقت کم می‌آورم صدایش می‌کنم و کمکم می‌کند. باور دارم شهدا زنده‌اند. من به برادرم، هادی فدایی‌نیکو، و به همه شهدا مدیونم.

❑ به‌عنوان خواهر شهید چه پیامی برای جوانان دارید؟

جوانان امروز باید قدر انقلابی که با ریخته شدن خون پاک شهیدان به ثمر نشسته را بدانند و با ادامه دادن راه ایشان این انقلاب را رسیدن انقلاب امام زمان (عج) حمایت کنند تا انشاءالله در محضر امام عصر و شهدا همگی روسفید باشیم.

زمین‌شناسی: کلید درک رازهای درونی زمین و حفاظت از منابع طبیعی

○ سیدمحمد حسینی

زمین‌شناسی علمی است که رازهای درون زمین را آشکار می‌کند؛ از ساختار سنگ‌ها و خاک‌ها گرفته تا زمین‌لرزه‌ها و منابع طبیعی. این دانش، تنها به شناخت زمین محدود نمی‌شود، بلکه ابزار مهمی برای مدیریت منابع طبیعی، حفاظت از محیط زیست و کاهش خطر بلایای طبیعی به شمار می‌رود.

ساختار، ترکیب و فرآیندها

زمین‌شناسی به مطالعه ساختار، ترکیب و فرآیندهای زمین می‌پردازد. زمین‌شناسان با بررسی سنگ‌ها، خاک‌ها، فسیل‌ها و رخدادهای زمین‌شناختی، می‌توانند تاریخچه زمین، تحولات زمین‌ساختی و منابع طبیعی را شناسایی کنند.

یکی از مسائل حیاتی در این حوزه، پیش‌بینی زمین‌لرزه‌ها و مخاطرات زمین‌شناختی است. با تحلیل لایه‌های زمین، گسل‌ها و فعالیت‌های لرزه‌ای، می‌توان مناطقی که در معرض خطر هستند را شناسایی و هشدارهای لازم را ارائه داد.

علاوه بر این، زمین‌شناسی نقش مهمی در مدیریت منابع طبیعی مانند آب، نفت، گاز و معادن دارد. شناخت دقیق ساختار زمین، امکان استخراج پایدار منابع و کاهش آسیب‌های زیست‌محیطی را فراهم می‌کند.

تفاوت سنگ‌ها و خاک‌ها

سنگ‌ها و خاک‌ها دو جزء اصلی زمین هستند که نقش‌ها و ویژگی‌های متفاوتی دارند. سنگ ماده‌ای طبیعی، سخت و جامد است که از یک یا چند ماده معدنی تشکیل شده و محصول فرآیندهایی مانند آتش‌فشانی، رسوب‌گذاری یا دگرگونی است. این مواد می‌توانند میلیون‌ها سال قدمت داشته باشند و پایه و ساختار زمین را شکل دهند.

در مقابل، خاک لایه سطحی زمین است که از سنگ‌های خردشده، مواد آلی، آب و هوا تشکیل می‌شود و محیط رشد گیاهان را فراهم

زمین‌شناسی ایران در مقایسه با جهان

ایران به دلیل موقعیت خود روی کمربند کوهزایی آلپ-همالیای، دارای ویژگی‌های زمین‌شناسی منحصر به فردی است. این کشور ترکیبی از کوه‌ها، دشت‌ها، فلات‌ها و رشته‌کوه‌های فعال دارد و از نظر زمین‌لرزه‌ای، در زمره مناطق پرخطر جهان قرار می‌گیرد. گسل‌های متعدد و فعالیت‌های زمین‌ساختی، ایران را با خطر زلزله و رانش زمین مواجه کرده است، در حالی که بسیاری از مناطق جهان از نظر لرزه‌ای پایدارتر هستند.

علاوه بر این، ایران دارای تنوع سنگ‌ها، کانی‌ها و منابع طبیعی غنی است که در برخی مناطق جهان کمتر دیده می‌شود. به طور کلی، زمین‌شناسی ایران با فعالیت کوهزایی، تنوع زمین‌شناختی و پتانسیل بلایای طبیعی نسبت به بسیاری از نقاط جهان متمایز است.

اهمیت شناخت خاک و سنگ در کشاورزی

شناخت خاک و سنگ برای کشاورزی حیاتی است، زیرا کیفیت و ترکیب خاک رشد گیاهان را تعیین می‌کند. خاک حاصلخیز و دارای مواد مغذی کافی، امکان تولید محصولات با کیفیت و بهره‌وری بالا را فراهم می‌کند. همچنین، شناخت نوع سنگ‌ها و ساختار زمین، به مدیریت آب و تغذیه خاک کمک کرده و از فرسایش و کاهش حاصلخیزی جلوگیری می‌کند.

در نتیجه، تحلیل خاک و سنگ‌ها به کشاورزان اجازه می‌دهد با استفاده بهینه از منابع طبیعی، کشاورزی پایدار و حفاظت از محیط زیست را عملی کنند.

نقش زمین‌شناسی در پیش‌بینی آینده محیط زیست

فعالیت‌های زمین‌شناسی با بررسی سنگ‌ها، خاک‌ها، گسل‌ها و تغییرات زمین‌ساختی، اطلاعات مهمی درباره روندهای طبیعی زمین فراهم می‌کنند. تحلیل این داده‌ها به دانشمندان امکان می‌دهد زمین‌لرزه‌ها، سیل‌ها، رانش زمین و تغییرات اقلیمی را پیش‌بینی کرده و راهکارهای کاهش آسیب‌های محیطی را ارائه دهند. علاوه بر این، زمین‌شناسی با شناخت منابع طبیعی و استفاده پایدار از آن‌ها، می‌تواند به حفظ اکوسیستم‌ها و مدیریت پایدار زمین کمک کند. به این ترتیب، دانش زمین‌شناسی ابزاری حیاتی برای حفاظت از محیط زیست و برنامه‌ریزی آینده است.

می‌کند. خاک نرم‌تر از سنگ است و به دلیل وجود مواد آلی و آب، قابلیت نگهداری حیات را دارد.

به این ترتیب، سنگ‌ها اساس و ساختار زمین و خاک محیط زندگی موجودات و رشد گیاهان را فراهم می‌کنند. شناخت تفاوت آن‌ها برای کشاورزی، ساخت‌وساز و مدیریت منابع طبیعی ضروری است.

تأثیر فعالیت‌های انسانی بر زمین

فعالیت‌های انسانی مانند حفاری، معدن‌کاری، سدسازی، شهرسازی و استخراج منابع طبیعی، می‌توانند تغییرات قابل توجهی در ساختار زمین ایجاد کنند. این فعالیت‌ها باعث فرسایش خاک، رانش زمین و تخریب محیط زیست می‌شوند. همچنین، مصرف بی‌رویه منابع آب و نابودی پوشش گیاهی، کیفیت خاک را کاهش داده و خطر سیل و زمین‌لرزه‌های محلی را افزایش می‌دهد.

انتشار گازهای گلخانه‌ای و آلودگی‌های صنعتی نیز موجب تغییرات اقلیمی و تشدید فرآیندهای طبیعی مانند فرسایش و طوفان‌ها می‌شود. بنابراین، شناخت تأثیرات انسانی و برنامه‌ریزی پایدار برای حفظ سلامت زمین و کاهش خطر بلایای طبیعی ضروری است.

از ورود پاراگلایدر به ایران تا ظهور خلبانان مطرح ملی و بین‌المللی

◉ شیما حسابی

پاراگلایدر یک ورزش هوایی هیجان‌انگیز است که در آن ورزشکار با استفاده از یک بال پارچه‌ای، از ارتفاع بلند به پرواز درمی‌آید و کنترل مسیر پرواز را با مهارت‌های بدنی و وزنی خود انجام می‌دهد. این ورزش نه تنها لذت و هیجان زیادی به همراه دارد، بلکه نیازمند تمرکز، تعادل و دقت بالاست.

پاراگلایدر به دلیل سادگی تجهیزات و امکان پرواز در مناطق کوهستانی و تپه‌ای، به یکی از محبوب‌ترین ورزش‌های هوایی جهان تبدیل شده است. این ورزش به علاقه‌مندان امکان می‌دهد چشم‌اندازهای طبیعی را از ارتفاع ببینند و تجربه‌ای منحصر به فرد از پرواز آزاد داشته باشند. با این حال، نیازمند آموزش صحیح، شناخت شرایط جوی و رعایت اصول ایمنی است، زیرا شرایط نامساعد هوا یا خطای انسانی می‌تواند خطرناک باشد.

پاراگلایدر کسب کرده است. تیم ملی این کشور چندین بار عنوان قهرمان جهان را به دست آورده است.

✓ **فرانسه:** فرانسه در رویدادهای جهانی اخیر نیز بسیار موفق بوده و در رقابت‌های جهانی Paragliding Worlds 2025 جایگاه قهرمانی را هم در بخش فردی و هم به صورت تیمی به دست آورده است.

✓ **اسپانیا و ایتالیا:** این دو کشور نیز در سطح تیمی جزء مدعیان قهرمانی در مسابقات جهانی بوده‌اند و اغلب در جمع کشورهای برتر به‌ویژه در بخش تیمی و رقابت ملی قرار می‌گیرند.

حضور گسترده در کشورها

پاراگلایدر ورزشی بین‌المللی است و در بسیاری از کشورها در حال رشد است. کشورهای اروپایی مختلف شامل انگلیس، آلمان، اسلواکی و غیره در رده‌بندی بین‌المللی خلبانان حضور دارند. در آسیا نیز کشورهایمانند هند، کره، چین و اندونزی مسابقات و خلبانان فعال در این رشته دارند.

آمریکای لاتین نیز با میزبانی مسابقات و حضور فعال خلبانان در کشورهایمانند برزیل و آرژانتین شناخته می‌شود.

سوئیس و فرانسه از مهم‌ترین و پرنفوذترین کشورها در سطح جهانی هستند که در مسابقات جهانی پاراگلایدر همواره عملکرد برجسته‌ای داشته‌اند. اسپانیا و ایتالیا نیز از دیگر کشورهای صاحب‌نام در این رشته‌اند. همچنین پاراگلایدر در بسیاری از مناطق دنیا محبوبیت دارد و کشورهایمانند آسیا، اروپای شرقی، آمریکای لاتین و خاورمیانه نیز در حال تقویت حضور خود در این ورزش هستند.

در مجموع، بزرگان پاراگلایدر کسانی هستند که نه فقط در رقابت‌ها و رکوردها موفق بوده‌اند، بلکه با نوآوری، طراحی، آموزش و ماجراجویی به توسعه و رشد این ورزش کمک کرده‌اند. ورزش پاراگلایدر همچنان به الهام‌بخشی از این چهره‌ها ادامه می‌دهد و هر سال خلبانان جدیدی وارد عرصه می‌شود تا تاریخ پرواز آزاد را غنی‌تر کنند.

ورود، رشد و چهره‌های شاخص پاراگلایدر در ایران

ورزش پاراگلایدر که تجربه پرواز آزاد در آسمان را ممکن می‌کند، از دهه ۱۹۸۰ میلادی وارد ایران شد و خیلی زود مورد توجه علاقه‌مندان به ورزش‌های هوایی قرار گرفت. این ورزش از اوایل دهه ۱۳۷۰ شمسی (دهه ۱۹۹۰ میلادی) در کشور آغاز و اولین چترهای پاراگلایدر در سال ۱۳۷۲ وارد ایران شد.

سال ۱۳۷۴، سازمان تربیت‌بدنی ایران با تشکیل کمیته پاراگلایدرینگ زیر نظر فدراسیون کوهنوردی، زمینه فعالیت رسمی این رشته را فراهم کرد. بعدها این کمیته به انجمن ورزش‌های هوایی تبدیل شد و در سال ۱۳۷۶ ایران با رأی اکثریت اعضای فدراسیون جهانی به عضویت فدراسیون جهانی ورزش‌های هوایی درآمد و تیم ملی پاراگلایدر کشور در نخستین دوره مسابقات جهانی در ترکیه شرکت کرد. از آن زمان تاکنون پاراگلایدر در ایران رشد قابل توجهی داشته و تا سال ۱۳۹۵ بیش از ۲ هزار خلبان رسمی در کشور در این رشته فعالیت می‌کردند. در سطوح مختلف جهانی نیز خلبانانی در رشته‌های تخصصی، رکوردهای جهانی یا نتایج برجسته کسب کرده‌اند. همچنین برخی از ایرانی‌ها در جمع ۱۰۰ خلبان برتر جهان قرار گرفته‌اند و در مسابقات بین‌المللی مقام‌های ارزشمندی کسب کرده‌اند، که نشان‌دهنده حضور چشمگیر ایران در این ورزش است.

در ورزش پاراگلایدر چند کشور به صورت ویژه فعالیت می‌کنند و به خصوص در مسابقات حرفه‌ای و توسعه این رشته و در سطح جهانی شناخته شده‌اند.

کشورهای پیشرو در پاراگلایدر

✓ **سوئیس:** سوئیس یکی از قدرتمندترین کشورهای جهان در پاراگلایدر است و در تاریخ رقابت‌های جهانی، بیشترین قهرمانی را در

شهید حمید باکری؛ نماد شجاعت و ایثار در دفاع مقدس

○ حسن نیازی

شهید حمید باکری با روحیه‌ای مسئولیت‌پذیر و ایمان‌مدار، از کودکی تا شهادت، الگوی اخلاق، ایثار و مقاومت بود. تربیت خانوادگی، محیط فرهنگی سالم و آشنایی با مسائل اجتماعی و سیاسی، ایشان را به فرمانده‌ای توانمند و نمادی ماندگار در تاریخ دفاع مقدس تبدیل کرد. حضور مستمر شهید در میدان‌های نبرد، شجاعت مثال‌زدنی و پایبندی به ارزش‌های انسانی، تا همیشه نامش را در حافظه تاریخی ملت ایران زنده نگه داشته است.

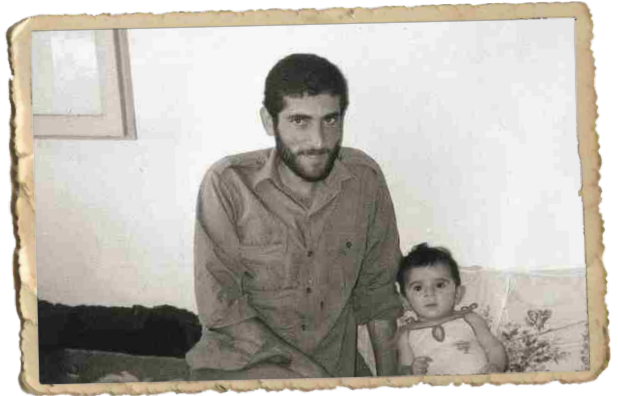
✓ کودکی تا جوانی

شهید حمید باکری در آذر ۱۳۳۴ در ارومیه به دنیا آمد. دوران کودکی او با از دست دادن مادر همراه بود و تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را در همان شهر گذراند. دوره دبیرستان را در دبیرستان فردوسی ارومیه به پایان رساند و این سال‌ها زمینه‌ساز آشنایی او با مسائل اجتماعی و سیاسی شد، به‌ویژه پس از شهادت برادر بزرگ‌ترش علی به‌دست ساواک، که باعث آشنایی‌اش با مفاهیم ظلم، فساد و مبارزه سیاسی شد. از کودکی، شهید حمید باکری روحیه‌ای شجاع، کنجکاو و مسئولیت‌پذیر داشت. علاقه به مطالعه، ورزش و فعالیت‌های اجتماعی، او را در میان دوستان و هم‌سالانش به الگویی نمونه تبدیل کرده بود. این ویژگی‌ها در بزرگسالی ایشان به شکل بارز در رهبری، شجاعت و اخلاقیات بالا نمود پیدا کرد.

✓ فعالیت انقلابی قبل از جنگ

پس از دوران سربازی در اطراف ارومیه، شهید حمید باکری همراه با برادرش شهید مهدی باکری در فعالیت‌های مبارزه با رژیم منحوس پهلوی مشارکت داشت و پیوند عمیق‌تری با آرمان‌های انقلاب پیدا کرد. این دوران از نظر روحی و عملی، دوره‌ای خودسازی و آمادگی برای مبارزه جدی بود.

باکری تا آخرین لحظه در صف اول مقاومت ایستاد. یکی از خاطرات برجسته این عملیات این است که پس از شهادت حمید، برخی رزمندگان تلاش کردند پیکر او را بازگردانند، اما برادرش مهدی مخالفت کرد و گفت نمی‌تواند به چشم خانواده‌ها که منتظر عزیزانشان هستند نگاه کند در حالی که برادرش سالم به خانه بازگردد. این تصمیم نشان‌دهنده اولویت حفظ روحیه نیروها و احترام به خانواده‌های شهدا بود. هم‌رزم‌ها همچنین به اخلاق، مهربانی و انسانیت شهید حمید باکری اشاره می‌کنند. او نه تنها در میدان جنگ شجاع بود، بلکه با رفتار انسانی و منش اخلاقی خود بین رزمندگان محبوب بود و به آن‌ها روحیه می‌داد.

اعتقاد و ایمان

شهید حمید باکری اعتقادی عمیق و راسخ به ایمان اسلامی و ارزش‌های دینی داشت. او باور داشت که دفاع از کشور و مردم در برابر تجاوز دشمن یک وظیفه دینی و انسانی است و همین ایمان منشأ شجاعت، ایثار و پایبندی او به اصول اخلاقی در جبهه‌ها بود.

شهادت و جاویدالاثربودن پیکر

شهید حمید باکری سال ۱۳۶۲ در عملیات خیبر در جزیره مجنون به شهادت رسید و تاکنون پیکرش بازنگشته است. با این حال، حضور مستمر او در میدان‌های جنگ، شجاعت مثال‌زدنی و ایثار برای حفظ میهن و دفاع از ارزش‌ها باعث شده است که نام و یاد او همواره به عنوان نماد مقاومت و ایثار در تاریخ دفاع مقدس باقی بماند.

حضور در سپاه ارومیه و فعالیت‌های جهادی

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، شهید حمید باکری به عضویت سپاه پاسداران ارومیه درآمد و در مراکز اجتماعی و جهادی فعالیت کرد. ایشان در بازسازی روستاها، کمک به محرومان و آزادسازی و پاکسازی مناطق کردنشین نقش فعالی داشت. باکری با نیت خدمت به مردم و آرمان‌های انقلاب، همیشه در فعالیت‌های معنوی و اجتماعی حضور پررنگ داشت.

خاطرات هم‌رزم‌ها

هم‌رزم‌ها و کسانی که با او کار کرده‌اند، همیشه بر ایمان، روحیه بسیجی و ایثار او تأکید دارند. حمید باکری حتی از نوجوانان بسیجی و شور و هیجان آن‌ها برای حضور در خط مقدم به‌عنوان منبع قوت یاد می‌کرد. در کتاب‌ها و مصاحبه‌های هم‌رزمان، به زندگی ساده، فروتنی و تلاش بی‌وقفه ایشان برای خدمت به مردم اشاره شده است. حتی پس از بازگشت موقت از جبهه، شهید باکری برای خدمت به مردم در کارهای اداری و جهادی تلاش می‌کرد، اما روحیه عاشورایی‌اش بار دیگر او را به سمت جبهه‌های جنوب کشاند.

رشادت‌ها در میدان نبرد

در عملیات خیبر، یکی از سخت‌ترین عملیات‌های دوران دفاع مقدس، شهید حمید باکری در نقطه ورودی دشمن به جزیره مجنون ایستاد و با نیروهای خود در شرایط دشوار و آتش شدید دشمن مقاومت کرد. نیروها محاصره شدند و دشمن روی رزمنده‌های ایرانی آتش سنگینی ریخت، اما

سرویس‌های آفلاین؛ دسترسی بدون اینترنت در دنیای دیجیتال

○ میثم یزدان پناهی

در دنیای امروز، اینترنت به یکی از پایه‌های اصلی زندگی دیجیتال تبدیل شده است؛ به‌گونه‌ای که بسیاری از فعالیت‌های روزمره، از آموزش و ارتباطات گرفته تا سرگرمی و مدیریت امور شخصی، به آن وابسته‌اند. با این حال، قابلیت آفلاین در برخی سرویس‌های دیجیتال همچنان جایگاه ویژه‌ای دارد و نقش مهمی در بهبود تجربه کاربری ایفا می‌کند. سرویس‌هایی که وابستگی کمتری به ارتباط لحظه‌ای با اینترنت دارند، بیشترین بهره را از این امکان می‌برند و آزادی عمل بیشتری در اختیار کاربران قرار می‌دهند.

در این میان، سرویس‌های آموزشی در صدر قرار دارند. امکان دانلود محتوا و استفاده از آن در هر زمان و مکان، فرآیند یادگیری را از محدودیت‌های زمانی و مکانی رها می‌کند و به کاربران اجازه می‌دهد با برنامه‌ریزی شخصی‌تر به آموزش بپردازند. پس از آن، سرویس‌های چندرسانه‌ای مانند پخش موسیقی، پادکست و ویدئو با فراهم کردن

قابلیت دسترسی آفلاین، تجربه‌ای پایدارتر و مقرون‌به‌صرفه‌تر را برای مخاطبان فراهم می‌سازند.

نقشه‌ها و سرویس‌های مسیریابی نیز از دیگر خدماتی هستند که در حالت آفلاین کارایی بالایی دارند؛ به‌ویژه در سفرها یا مناطق کم‌دسترسی به اینترنت. همچنین کتاب‌های الکترونیکی، مقالات ذخیره‌شده و ابزارهای یادداشت‌برداری و مدیریت وظایف، با امکان استفاده آفلاین، تداوم مطالعه و کار را بدون ایجاد وقفه ممکن می‌کنند. با نگاهی به آینده، می‌توان پیش‌بینی کرد که این خدمات در هم‌زیستی هوشمندانه با سرویس‌های آنلاین تعریف می‌شود؛ جایی که کاربر در هر شرایطی، بدون احساس محدودیت، به خدمات دیجیتال دسترسی خواهد داشت.

سرویس‌های آفلاین ابزاری حیاتی برای استفاده از فناوری بدون نیاز به اتصال مداوم به اینترنت هستند. این سرویس‌ها با فراهم کردن امکان دسترسی به داده‌ها، اپلیکیشن‌ها و امکانات دیجیتال در حالت آفلاین، زندگی کاربران را ساده‌تر و کارآمدتر می‌کنند و نقش مهمی در آموزش، سرگرمی، مسیریابی و استفاده در شرایط اضطراری ایفا می‌کنند.

تعریف و اهمیت سرویس‌های آفلاین

سرویس‌های آفلاین به نرم‌افزارها و سیستم‌هایی گفته می‌شود که بدون اتصال به اینترنت یا شبکه، قابلیت انجام فعالیت‌ها و ارائه خدمات را دارند. این سرویس‌ها به کاربران امکان می‌دهند حتی در مناطق با دسترسی محدود یا ناپایدار به اینترنت، از خدمات دیجیتال بهره‌مند شوند.

اهمیت وجود سرویس‌های آفلاین عبارتند از:

- صرفه‌جویی در مصرف داده و کاهش هزینه‌های اینترنت
- افزایش امنیت اطلاعات و کاهش وابستگی به سرورهای آنلاین
- امکان استفاده در شرایط اضطراری و مناطق دورافتاده

نمونه‌های رایج سرویس‌های آفلاین

- **اپلیکیشن‌های آموزشی:** برنامه‌های یادگیری زبان یا دوره‌های آموزشی که محتوای کامل خود را دانلود می‌کنند و نیازی به اتصال اینترنت ندارند.
- **نقشه و مسیریابی:** اپلیکیشن‌هایی که امکان دانلود نقشه‌ها و مسیرها برای استفاده آفلاین را فراهم می‌کنند.
- **بازی‌ها و سرگرمی‌ها:** بازی‌های موبایل یا کامپیوتری که بدون اینترنت قابل اجرا هستند.

■ **نرم‌افزارهای اداری و ویرایشگرها:** ابزارهایی مثل مایکروسافت آفیس که امکان ویرایش و ذخیره فایل به‌صورت محلی را ارائه می‌دهند.

مزایا

- دسترسی بدون اینترنت حتی در شرایط محدودیت شبکه
- کاهش هزینه‌های اینترنت و مصرف داده
- افزایش سرعت عملکرد نرم‌افزارها و کاهش وابستگی به سرورهای آنلاین

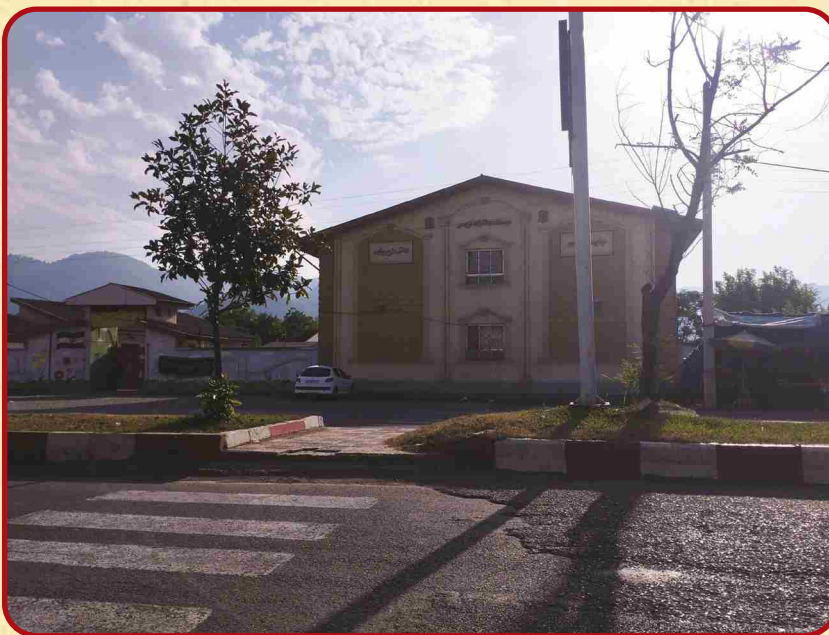
محدودیت‌ها

- عدم همگام‌سازی خودکار با داده‌های آنلاین و اطلاعات جدید
- نیاز به دانلود یا ذخیره اولیه محتوا
- محدودیت در استفاده از امکانات نیازمند اتصال سرور مانند به‌روزرسانی لحظه‌ای داده‌ها

تاریخچه سرویس‌های آفلاین در ایران

سرویس‌های آفلاین در ایران به توسعه اینترنت و فناوری ارتباطات وابسته هستند؛ چرا که بستر خدمات آنلاین پیش‌نیاز شکل‌گیری امکانات آفلاین است.

- **۱۳۶۸ خورشیدی (۱۹۸۹-۱۹۹۰ میلادی):** شبکه بیت‌نت به‌عنوان شبکه علمی و پژوهشی و اتصال به اینترنت راه‌اندازی شد.
- **۱۳۷۲ خورشیدی (۱۹۹۳ میلادی):** اینترنت به‌صورت رسمی و محدود در دانشگاه‌ها وارد ایران شد و کم‌کم عمومی‌تر شد.
- **دهه ۷۰ تا ۹۰ شمسی:** شرکت‌های ارائه‌دهنده اینترنت شکل گرفتند و استفاده از خدمات آنلاین و آفلاین رشد کرد.
- **دهه ۹۰ تا امروز:** با توسعه اینترنت همراه و گسترش گوشی‌های هوشمند، نسخه‌های آفلاین بسیاری از سرویس‌ها رایج شد. در سال‌های اخیر، به دلیل قطع یا محدودیت اینترنت، فناوری‌های جایگزین مانند (انتقال محتوا از طریق ماهواره) توسعه یافت و کاربران در مناطق محروم بدون اینترنت به محتوا دسترسی پیدا می‌کنند. سرویس‌های آفلاین، به‌ویژه پس از گسترش اینترنت و گوشی‌های هوشمند، بخش مهمی از تجربه دیجیتال کاربران در ایران را تشکیل می‌دهند. این سرویس‌ها امکان استفاده در مناطق بدون اینترنت، کاهش مصرف داده و دسترسی آسان به محتوا را فراهم می‌کنند و برای آموزش، سرگرمی و مسیریابی بسیار حیاتی هستند.

تنگی نفس و جدایی از مادر

○ داوود امیریان
(برگرفته از کتاب برادران مزدور)

۴۶

دبستان دخترانه «نرگس» روی تپه‌ای سرسبز و کم‌ارتفاع قرار داشت؛ در روستای «شاندرمن» در نزدیکی شهر صومعه‌سرا. سقف مدرسه شیروانی بود و دیوارها بیشتر از بلوک سیمانی درست شده بود. یک درِ سبزرنگ بزرگ هم داشت. یک هفته از شروع سال تحصیلی می‌گذشت و هنوز معلم جدید بچه‌های کلاس پنجم نیامده بود. آن روز دخترها در کلاس با هم می‌گفتند و می‌خندیدند و هرچه مبصر سعی می‌کرد آن‌ها را ساکت کند، نمی‌توانست.

در کلاس باز شد و خانم ناظم به همراه یک خانم جوان وارد کلاس شد. مبصر که هول کرده بود، «برپا» گفت. دخترها سریع رفتند سر جایشان و ایستادند. خانم مدیر اخم کوتاهی کرد و گفت: «بنشینید.»

بعد به خانم جوان اشاره کرد و ادامه داد: «از امروز خانم گلستانی معلم شما هستند. نشنوم که ایشان را اذیت کرده باشیدها. خانم گلستانی بفرمایید.»

خانم مدیر رفت. بچه‌ها نشستند و با کنجکاوی به خانم گلستانی خیره شدند. خانم گلستانی خنده‌رو بود. به دست‌هایش هم دستکش نخی سفید پوشیده بود. در روزهای بعد که دخترها کم‌کم با خانم گلستانی آشنا‌تر شدند، فهمیدند اسم او پروانه است و

اهل گیلان نیست؛ چون به زبان گیلکی آشنایی نداشت و هر وقت آن‌ها با هم گیلکی حرف می‌زدند، خانم گلستانی روی تخته‌سیاه می‌زد و خنده‌خنده می‌گفت: بچه‌ها، فارسی حرف بزنید تا من هم متوجه بشوم.

خانم گلستانی خیلی خوب درس می‌داد؛ اما بعضی روزها وسط درس، ناگهان خانم گلستانی به سرفه می‌افتاد؛ سرفه‌های خشک و شدید. آن وقت با عجله از داخل کیف کوچکش، قوطی فلزی کوچکی را که دهانه‌اش کج بود درمی‌آورد و دهانه‌اش را در دهان می‌گذاشت و شاسی سبزش را فشار می‌داد و نفس‌های عمیق می‌کشید. چند لحظه روی صندلی‌اش می‌نشست و بعد کم‌کم حالش بهتر می‌شد و به بچه‌ها که با ترس و حیرت نگاهش می‌کردند لبخند می‌زد و درس را ادامه می‌داد.

سرفه‌های خانم گلستانی باعث شد که بچه‌ها زنگ تفریح و بیرون مدرسه یا وقتی یکدیگر را در شالیزار یا نزدیک رودخانه می‌دیدند، درباره‌اش صحبت کنند.

مریم می‌گفت: نکند خانم گلستانی سل داشته باشد؟
هانیه پرسیده بود: سل دیگر چیست؟

□ من هم خوب نمی‌دانم، اما مادرم می‌گوید سل یک بیماری مسری است که سینه آدم را خراب می‌کند و باعث می‌شود از دهان خون بیاید.

لیلا می‌گفت: شاید علت دستکش پوشیدنش این است که دست‌هایش سوخته و خجالت می‌کشد. آخر عمومی من هم چند سال پیش وقتی خانه‌شان آتش گرفت، دست‌هایش سوخت و از آن زمان دستکش به دست می‌کند.

یک‌بار وقتی مبصر داشت تخته‌سیاه را پاک می‌کرد و ذرات گچ در فضای کلاس موج برمی‌داشت، خانم گلستانی دوباره به سرفه افتاد.

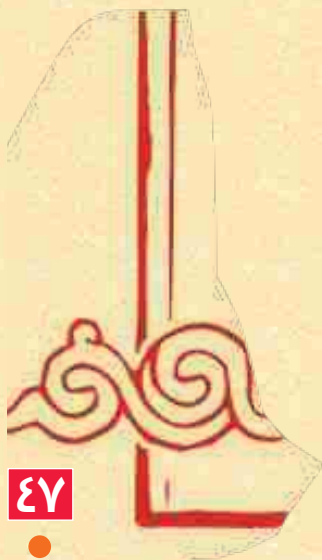
روز بعد خانم گلستانی یک وایت‌برد به کلاس آورد و جای تخته‌سیاه آویخت و گفت: بچه‌ها، اگر موافق باشید از امروز نوشتنی‌ها را روی این وایت‌برد می‌نویسیم.

دو روز به رسیدن عید مانده بود. آن روز بچه‌های کلاس پنجم امتحان انشاء داشتند. موضوع انشاء روی وایت‌برد با خط سبز نوشته شده بود: «درباره محل زندگی خود چه می‌دانید؟»
مریم اولین نفر بود که برگه‌اش را بالا گرفت. بعد هانیه و لیلا و شادی هم برگه‌هایشان را به خانم گلستانی دادند و چند دقیقه بعد همه برگه‌ها تحویل داده شده بود.

خانم گلستانی دفترچه‌های «پیک شادی» را بین همه پخش کرد و گفت: خب دختران خوبم، ان‌شاءالله عید خوبی داشته باشید. یادتان باشد درس‌هایتان را مرور کنید و پیک شادی‌تان را با خط خوب و با حوصله بنویسید. سلام مرا به خانواده‌تان هم برسانید!
وقتی بچه‌ها پرسیدند اهل کجاست، گفت اهل سردشت است و شروع به تعریف شهرش کرد؛ از طبیعت زیبا، مردم کشاورز و سال‌های سخت انقلاب.

کم‌کم حرفش به ناامنی‌ها و دشمنی‌ها رسید؛ از تهدید پدرش، شهادتش و سختی‌های مردم. بعد با صدایی آرام از هفتم تیر ۱۳۶۶ گفت؛ روزی که سردشت بمباران شیمیایی شد. از بوی تند، سوزش پوست، تنگی نفس و جدایی از مادرش گفت. از بیمارستان، سفر به خارج از کشور و تنهایی‌هایش.

وسط حرف‌ها به سرفه افتاد. بچه‌ها دورش جمع شدند و کمکش کردند. وقتی حالش بهتر شد، گفت فقط او و عمومی زنده مانده‌اند.

۴۷

شاهد جوان
شماره ۲۰۸-۲۰۹

حکیم ابوالقاسم فردوسی خالق شاهنامه

ابوالقاسم فردوسی، سال ۳۲۹ هجری قمری در روستای پاژ واقع در توس، استان خراسان به دنیا آمد و در سال ۴۰۹ هجری قمری درگذشت.

فردوسی، شاعر بزرگ ایرانی و خالق شاهنامه، اثر حماسی ملی ایران است. او در خانواده‌ای از طبقه متوسط به دنیا آمد و از کودکی علاقه‌مند به ادبیات و شعر بود. تحصیلاتش شامل علوم دینی، ادبیات فارسی و تاریخ ایران باستان بود.

زندگی وی با سختی و فقر همراه بود، با این حال، عشق او به زبان و فرهنگ ایرانی، سبب شد تا عمر خود را صرف جمع‌آوری، نظم و سرودن داستان‌های ملی و تاریخی ایران کند. فردوسی حدود ۳۰ سال از عمر خود را صرف سرودن شاهنامه کرد و هدفش حفظ زبان فارسی و فرهنگ ملی ایران در مقابل آسیب‌ها بود.

شاهنامه مهم‌ترین و شناخته‌شده‌ترین اثر فردوسی است. رستم و سهراب، رستم و اسفندیار، داستان سیاوش، کیکاووس و کیخسرو برخی از داستان‌های معروف شاهنامه است.

فردوسی در شاهنامه از تاریخ و افسانه‌ها به گونه‌ای هنرمندانه استفاده کرده تا هویت ملی ایرانیان را زنده نگه دارد و ارزش‌های اخلاقی و انسانی را به نسل‌های بعد منتقل کند. فردوسی نماد عشق به وطن، زبان و فرهنگ ایرانی است و شاهنامه تأثیر بزرگی بر ادبیات فارسی و ادبیات جهان گذاشته است.

آثار فردوسی همچنان در آموزش و فرهنگ ایران مورد استفاده است و مورد تحسین ادیبان و شاعران قرار دارد.

دل روشن من چو برگشت ازوی
سوی تخت شاه جهان کرد روی

که این نامه را دست پیش آورم
ز دفتر به گفتار خویش آورم

بپرسیدم از هر کسی بیشمار
بترسیدم از گردش روزگار

مگر خود درنگم نباشد بسی
بباید سپردن به دیگر کسی

و دیگر که گنجم وفادار نیست
همین رنج را کس خریدار نیست

برین گونه یک چند بگذاشتم
سخن را نهفته همی داشتم

سراسر زمانه پر از جنگ بود
به جویندگان بر جهان تنگ بود

ز نیکو سخن به چه اندر جهان
به نزد سخن سنج فرخ مهان

اگر نامدی این سخن از خدای
نبی کی بدی نزد ما رهنمای

به شهرم یکی مهربان دوست بود
تو گفتی که با من به یک پوست بود

مرا گفت خوب آمد این رای تو
به نیکی گراید همی پای تو

نیشته من این نامه پهلوی
به پیش تو آرم مگر نغوی

گشاده زبان و جوانیت هست
سخن گفتن پهلوانیت هست

شو این نامه خسروان بازگوی
بدین جوی نزد مهان آبروی

چو آورد این نامه نزدیک من
برافروخت این جان تاریک من

بیا تا همه دست نیکی بریم
جهان جهان را به بد نسپرسیم

نباشد همه نیک و بد پایدار
همان به که نیکی بود یادگار

همان گنج دینار و کاخ بلند
نخواهد بَدَن مر تو را سودمند

سخن ماند از تو همی یادگار
سخن را چنین خوارمایه مدار

جز او را مخوان کردگار جهان
شناسنده آشکار و نهان

از او بر روان محمد درود
بیارانش بر هر یکی برفزود

سر انجمن بد ز یاران علی
که خوانند وی را علی ولی

همه پاک بودند و پرهیزگار
سخن هایشان برگذشت از شمار

کنون بر سخن‌ها فزایش کنیم
جهان آفرین را ستایش کنیم

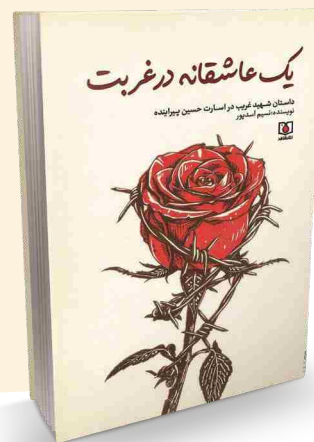

یک عاشقانه در غربت

کتاب «یک عاشقانه در غربت» روایت‌های از زندگی شهید «حسین پیراینده» با قلم نسیم اسدپور است.

شهید پیراینده بچه محله خزانه تهران بود. لباس فروشی داشت. جنگ که شد به جبهه رفت. در روزهای سرد بهمن‌ماه ۶۵ بود که در شلمچه به اسارت دشمن درآمد. اسارت را در اردوگاه تکریت و پس از آن در بعقوبه که از بدترین اردوگاه‌های رژیم بعثی عراق بود، گذراند. او جوانمرد بعقوبه بود. در تمامی حوادث روزهای سخت اسارت، نه تنها رفقای اسیرش را تنها نمی‌گذاشت بلکه برای تنبیه و شکنجه شدن، داوطلب بود تا شاید از درد و رنج دوستانش کم کند. یکی از این حوادث، در تابستان گرم ۶۹ و روز اول مبادله آزادگان ایرانی با اسرای ایرانی اتفاق افتاد. در همین روز بود که اسرا تصمیم گرفتند افراد نفوذی و خائن را تنبیه کنند. در حین این عملیات غیرتمندانه، سربازان عراقی شروع به تیراندازی کردند و او در این جریان، مظلومانه هدف قرار گرفت و در جلوی چشم دوستانش به زمین افتاد و دقایقی طول نکشید که به شهادت رسید. «یک عاشقانه در غربت» در ۹۱ صفحه و شمارگان ۱۰۰۰ نسخه توسط «نشر شاهد» منتشر شده است.

داستان شهید در اسارات «حسین پیراینده»

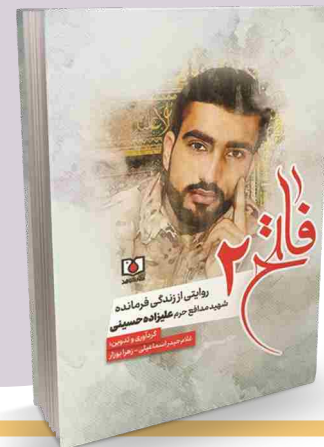

فاتح ۲

کتاب «فاتح ۲» روایتی از زندگی فرمانده شهید مدافع حرم «علیزاده حسینی» است که توسط «غلامحیدر اسماعیلی» و «زهرا بوزار» گردآوری و منتشر شده است.

شهید «علیزاده حسینی» یکم خرداد ۱۳۷۳ در شهرستان بردسیر استان کرمان متولد شد. با توجه به تولدش در دهه ولایت، نام علی را برای او برگزیدند. ایشان در سن ۲۰ سالگی برای خدمت و تأمین امنیت کشور وارد ارتش شد و شجاعت و نبوغ او پس از شرکت در چندین عملیات مورد توجه قرار گرفت. شهید در سن ۲۱ سالگی به عنوان جوان‌ترین فرمانده گردان در فاطمیون زبان‌زد رزمندگان شد. گردان خط‌شکن فاتح ۲ به فرماندهی علیزاده حسینی در آزادسازی مناطقی از جملہ بیارات، ارتفاعات مشرف به شهر تدمر و در نهایت آزادسازی شهر تدمر (پالمیرا) نقش مهمی ایفا کرد. شهید علیزاده که برای مقابله با دشمن تکفیری به شهر حما اعزام شده بود، پس از انجام چندین عملیات موفق، سرانجام در ۱۹ فروردین ۱۳۹۶ به شهادت رسید. این کتاب در چهار فصل و ۸۷ صفحه، با شمارگان ۱۰۰۰ نسخه، در قطع رقعی و به بهای ۱۰۰ هزار تومان توسط «نشر شاهد» به بازار کتاب وارد شد.

روایت زندگی شهید مدافع حرم

من تیر خوردم

کتاب «من تیر خوردم» به یاد شهید مدافع حرم مصطفی رئوفی / عین‌الله مصطفایی به نویسندگی مصطفی تمنایی منتشر شد. شهید «عین‌الله مصطفایی» چهارمین فرزند خانواده بود و در روز عید قربان به دنیا آمد. از دوران کودکی روزهای جمعه همراه پدر و برادرانش به نماز جمعه می‌رفت و در هیئت‌های مذهبی و مراسم‌های دینی شرکت می‌کرد. این شهید بزرگوار در سال ۱۳۸۵ به عنوان مربی نظامی مسئولیت آموزش نیروهای اعزامی را برعهده داشت و به عنوان یکی از مستشاران زنده نظامی در جریان نبرد با تکفیری‌ها در چندین مأموریت شرکت کرد. سرانجام در ماه محرم الحرام ۱۳۹۴ و بامداد ۹ آبان همان سال به دست تکفیری‌های جبهه النصره در غرب حلب به شهادت رسید و پیکر مطهرش پس از ۶ سال شناسایی و به وطن بازگشت.

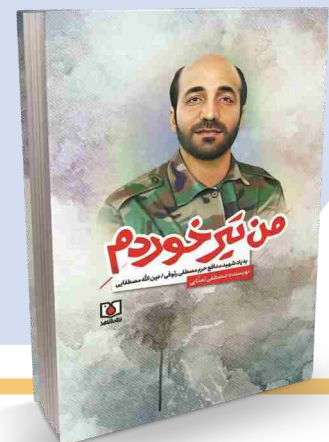
در بخشی از کتاب می‌خوانیم: «چیزی درون مصطفی می‌جوشد؛ به مانند ته‌مانده روغن روی یک ماهی‌تابه داغ. آنی مستور و خاموش است و آنی دیگر بی‌قرار و آشفته. می‌داند که بی‌دلیل تن به مبارزه در سوریه نداده. یک توپ‌توانت از دور، پیچ و تاب راه نوساز و شوسه کوهستان را پیموده و پیش می‌آید و چند خودروی خودی دیگر به دنبالش. پرچم‌های رنگی را به سر آنتن‌های بی‌سیم آویخته‌اند. آفتاب تند می‌تابد و برق بر بیرق‌های مذهبی افکنده است. باد همه را دست گرفته و شلاقی می‌تکاند. تا می‌رسند، شیشه یکی از خودروها پایین می‌رود...»

در بخشی دیگر از کتاب من تیر خوردم می‌خوانیم: «مصطفی گروهی را به موضع شماره ۲ و ساختمانی به مانند سوزن‌بانی خط راه‌آهن قطار می‌فرستد که به خطوط ریل‌ها و کاروانی رها شده از تانکرهای ریلی خالی مشرف است. خون توی رگ‌های گردنش انباشته شده و غلغل می‌زد.

دوباره یکی از چشم‌ها را بسته و آن یکی را ریز می‌کند پشت عدسی دوربین: جوانی سیه‌چرده، لاغر، ریش خضاب‌کرده و مو عنابی، پنهان در جامه کماندویی، سینه‌بند مشکی خشاب، چفیه‌ای که در حد خفگی دور سر پیچیده و دست‌هایی به غایت چرک و آلوده...»

این کتاب در ۸۷ صفحه، با شمارگان ۱۰۰۰ نسخه و به بهای ۸۰ هزار تومان توسط «نشر شاهد» روانه بازار نشر شده است.

به یاد شهید مصطفی رئوفی

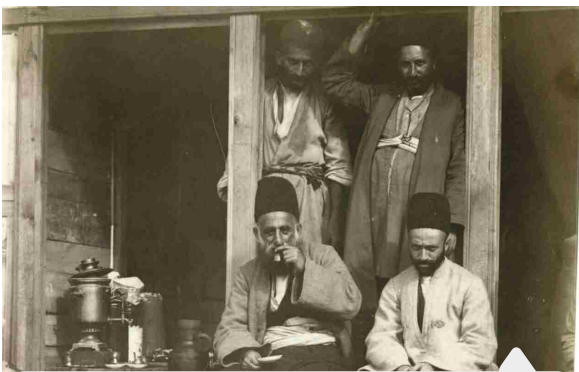

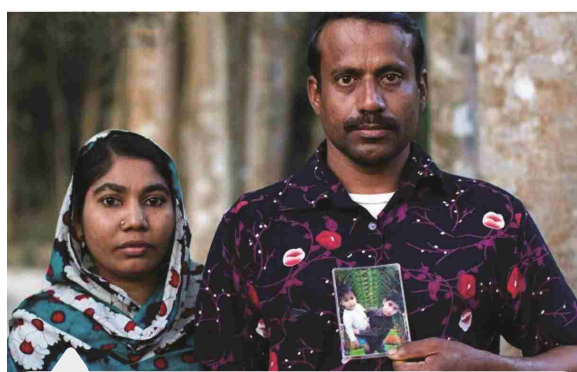
کشوری مثل ژاپن که سالانه شاهد هزاران لرزه کوچک و بزرگ است، ایمنی یک فرهنگ است، نه فقط یک دستورالعمل. یکی از هوشمندانه‌ترین طراحی‌های آن‌ها، استفاده کلاه ایمنی در ساختار صندلی‌های اداری و مدارس است.

اگر از آن دسته افرادی هستید که حین سفر دچار حالت تهوع می‌شوید، همراه خودتان «زیتون» ببرید و به محض احساس تهوع زیتون بخورید، سریع‌اثر می‌شود.

گفته می‌شود که ایرانی‌ها در دوران باستان و تا پیش از دوران صفویه چای نمی‌نوشیدند و به جای آن قهوه‌خانه داشته‌اند که با آمدن چای، قهوه در جمع ایرانیان، به فراموشی سپرده شد.

غرق شدن یکی از دلایل اصلی مرگ و میر کودکان در بنگلادش است؛ تنها به این دلیل که مردم این کشور معتقدند نجات دادن فردی که در حال غرق شدن است مخالفت با خواست خداوند است.

ساخت چسب بسیار قوی از روغن سوخته که می‌تواند خودرو بکسل کند. این چسب برخلاف پلاستیک‌های نفتی، تخریب‌پذیر و قابل بازیافت است و حتی پس از چندین بار بازیافت خواص خود را حفظ می‌کند.

خوردن فلفل کارولینا ممکن است گلو را سوراخ کند!! تندی این فلفل به ۲.۲ میلیون اسکوویل می‌رسد، یعنی ۴۰۰۰ برابر تندتر از فلفل تند معمولی.

شهید «علیرضا حراف»؛ گنج پنهان جنگ

○ مائده حضرتی

شهید خلبان «علیرضا حراف»، خلبان هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران بود؛ فرماندهای شجاع و با درایت که پروازهای سرنوشت‌سازی انجام داد. دوران خدمت این شهید والامقام به ما درس انسانیت می‌آموزد و به تعبیر برادر، ایشان «گنج پنهان جنگ» است. در این شماره از «شاهد جوان» پای صحبت‌های آقای «محمدحسین حراف» برادر شهید «علیرضا حراف» نشسته‌ایم که روایت‌های ایشان اندکی از بزرگی و از خودگذشتگی این شهید غیور را روایت می‌کند.

حدود سال‌های ۱۳۵۲ یا ۱۳۵۳ وارد ارتش شد و دوره خلبانی را گذراند. پس از پایان آموزش‌ها، به‌عنوان خلبان هوانیروز مشغول به خدمت شد و با بالگرد جنگی کبرا پرواز می‌کرد. سال ۱۳۵۶ ازدواج کرد. زمانی که به شهادت رسید، دو فرزند داشت و فرزند سوم ایشان، چند ماه بعد از شهادت پدرش به دنیا آمد.

✓ آقای حراف، برادر تان را معرفی بفرمایید.

شهید «علیرضا حراف» برادر بزرگتر ما بود که سال ۱۳۳۲ در شهر شیراز به دنیا آمد. قبل از پیروزی انقلاب، از آنجا که پدرمان ریاست هیأت مذهبی «پیروان قرآن» را برعهده داشت، ایشان هم فعالیت‌های مذهبی خود را آغاز و در این فضا رشد کرد.

فتح‌المبین هم باز بالگردش را زده بودند. ایام نوروز بود که به شیراز آمد. ما از این موضوع بی اطلاع بودیم. زمانی که فرمانده‌اش صحبت می‌کرد، متوجه شدیم چه اتفاقی افتاده است. در مرحله اول عملیات بیت‌المقدس، در تاریخ ۱۳۶۱/۲/۱۰، بالگرد ایشان هدف قرار گرفت که شهید «قدرت‌الله خدادای» هم به عنوان کمک خلبان همراه برادرم بود.

نحوه شهادت برادر تان چگونه بود؟

وقتی بالگرد برادرم را منطقه رودخانه کرخه هدف قرار داده و می‌زنند، ایشان همان لحظه به شهادت می‌رسد و پیکرش می‌سوزد. کمک خلبان نیز با ۷۰ درصد سوختگی به بیمارستان منتقل می‌شود و پس از چند روز به شهادت می‌رسد. پیکر برادرم حدود ۱۰ روز به دلیل درگیری‌ها در منطقه می‌ماند و سپس توانستند ایشان را از آن‌جا خارج کنند. پزشک‌ها می‌گفتند شهید قدرت‌الله خدادای از نظر روحی، حال خوبی نداشت زیرا سوختن شهید حراف را دیده و برادرم در آن لحظات به ایشان گفته بود «قدرت! سوختم».

شهید حراف را چگونه توصیف می‌کنید؟

به باور من، شهید علی‌رضا حراف «گنج پنهان جنگ» است؛ گوهری که نقش او هنوز آن‌طور که باید گفته نشده است.

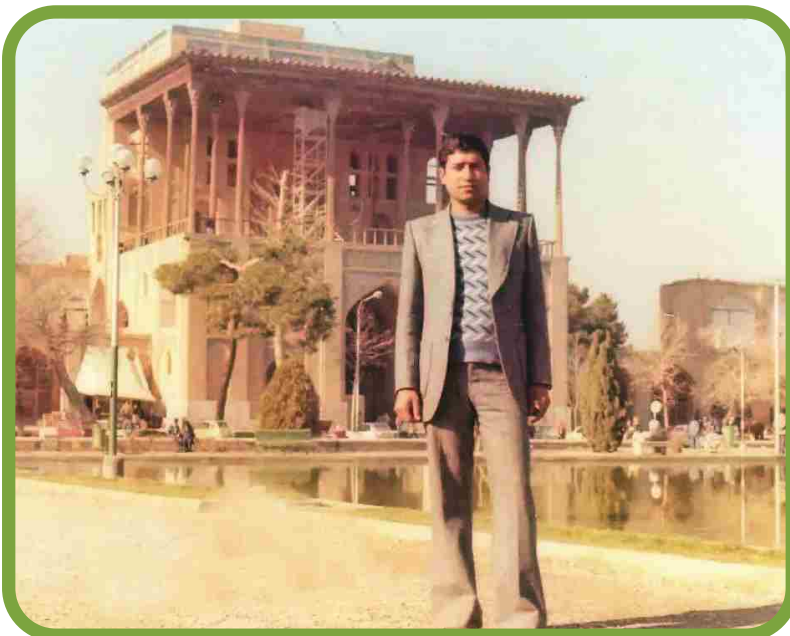
آیا پیش از انقلاب فعالیت‌های سیاسی و انقلابی هم انجام می‌دادند؟

بله! با برخی روحانیون اصفهان و تعدادی از نیروهای مذهبی هوانیروز در ارتباط بود. آبان یا آذرماه سال ۱۳۵۷ از تعدادی نیروهای هوانیروز خواستند که به پادگان لویزان در تهران بروند و در صورت لزوم از بالگردهای کبرا برای سرکوب مردم استفاده کنند. برادرم به‌همراه یکی از خلبانان، مخفیانه سیستم شلیک بالگردها را از کار انداختند تا اگر به پرواز درآمدند، امکان شلیک به مردم را نداشته باشند. ایشان سخنگوی هوانیروز بود. چند روز قبل از پیروزی انقلاب، در روز عاشورا، حمله‌ای کور در ناهارخوری پادگان لویزان رخ داد که تعدادی از افسران کشته شدند. شهید حراف همان روز در آن سالن حضور داشت اما پیش از حادثه، خلبانان را از سالن خارج کرده بود. بچه‌های هوانیروز تعریف می‌کردند که ایشان گفته بود «شاید اتفاقی بیفتد، خیلی در سالن نمانید» و دقایقی بعد آن حادثه اتفاق افتاد.

پیش از پیروزی انقلاب، حکم دستگیری ایشان از سوی فرماندار نظامی اصفهان صادر شده که با پیروزی انقلاب، این پرونده بسته شد و به دلیل فعالیت‌هایش، مسئولیت اطلاعات ارتش در هوانیروز اصفهان را برعهده گرفت.

چرا شهید حراف رشته خلبانی را انتخاب کردند؟

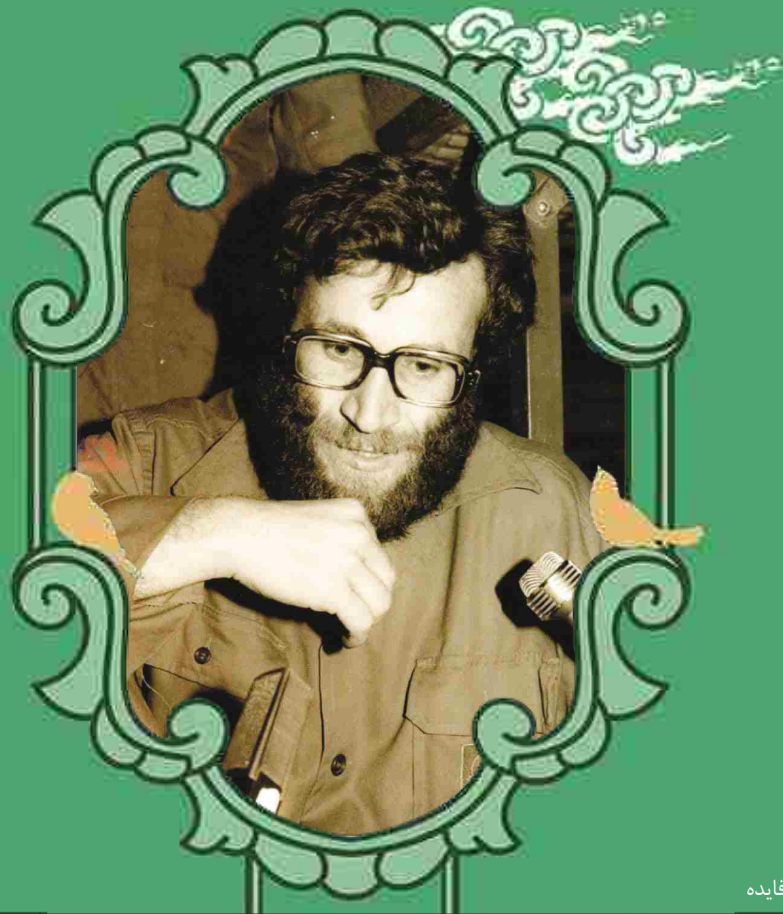
ایشان به خلبانی علاقه داشت و می‌گفت «عاقبت ما این است که در هلی‌کوپتر خواهیم سوخت». برای مادرم عکسی فرستاده و شعری در این زمینه گفته بود که همان اتفاق افتاد.

ویژگی‌ها خاص شهید حراف در پرواز چه بود؟ برادرم لیدر پروازی و مسئول عملیات پرواز بود و چند بالگرد جنگی و آمبولانس همراه ایشان بودند. دو تا از بالگردها، برای شلیک موشک تاو می‌آمدند. برای شلیک این موشک، ابتدا بالگرد باید ثابت می‌ماند تا بتوانند هدف را بزنند. این ثابت ماندن امکان شلیک را به نیروهای دشمن می‌داد. شهید حراف خود را طعمه قرار می‌داد، به زمین نزدیک می‌شد، حالت سقوط می‌گرفت و گرد و خاک به پای می‌کرد. دشمن تمام تمرکزش روی این بالگرد می‌رفت. این تاکتیک، ابداع برادرم بود و باعث می‌شد بالگردهای دیگر با تمرکز بیشتر شلیک کنند.

از حضور شهید در عملیات‌ها برای مان بگوئید.

ایشان بیش از ۲۰ بار مورد هدف دشمن قرار گرفت و حدود چهار مرتبه بالگردش سقوط کرد. در عملیات

○ مترجم: فرزاد فایده

سردار شهید «محمد بروجردي» در بیان همسر

هیچ وقت ندیدم نمازش قضا شود. شبی نبود که قرآن نخواند و حتی ندیدم که در سخت ترین شرایط لبخند از چهره اش رخت بربندد. هیچ وقت ندیدم سختی کار، او را خسته کند و یا از پا درآورد. در طی این ده سال مبارزه هیچ وقت ندیدم که به خود ببالد و یا برخوردی داشته باشد که بخواهد خود را مطرح کند. خاطر من هست که هرگاه دوستان شهید از سختی کار در کردستان خسته می شدند، بروجردي به عنوان سنگ صبور آنها بود. بارها سردارانی چون «ناصر کاظمی» و «احمد متوسلیان» که خود کوهی از صبر بودند، وقتی از مشکلات کردستان خسته می شدند، خدمت بروجردي می رسیدند و به قول خودشان روحیه می گرفتند.

۵۶

Martyr General Mohammad Boroujerdi's wife's statement

I never saw his prayer missed. There was not a night when he did not recite the Quran, and I never saw him smile even in the most difficult circumstances. I never saw the hard work tire him or wear him out. During these ten years of struggle, I never saw him boast or have an attitude that wanted to put himself down.

I remember that whenever the martyr's friends were tired of the hard work in Kurdistan, Boroujerdi was their rock of patience. Many times, when leaders like Nasser Kazemi and Ahmad Motavaslian, who were themselves mountains of patience, became tired of the problems of Kurdistan, they would serve as a martyr and take their own morale.

روزجانبازگرمی باد

در سامانه الکترونیک مجله شاهد جوان با ما همراه باشید

آموزش مهارت‌های
رفتاری و اجتماعی

مطالب متنوع
سرگرم‌کننده و جذاب

مجله شاهد جوان را می‌توانید از سامانه الکترونیک
مجلات شاهد به آدرس ذیل دانلود نمایید.

کیو آر کد درج شده را به وسیله
دوربین تلفن همراه خود

اسکن کنید

شاهد
نویسندگان

| mag.navideshahed.com |

